

Sutru pamatskolā masveida saslimšana ar zarnu infekciju

Sutru pamatskolā visu šo nedēļu jau kopš pirmdienas notiek mācības, jo skolēni masveidā ir saslimuši ar noskaidrotu akūtu zarnu infekciju. Kā «Novadnieku» vakarīt informēja Valsts aģentūras Sabiedrības veselības aģentūras Rēzeknes filiāles higiēnas ārsts Vladimirs Miņins, slimnicās Preiļos un Jēkabpilī ievietoti 16 saslimušie skolēni un viens pieaugušais. Kopumā vakarīt oficiāli reģistrēti 51 saslimšanas gadījums ar vemšanu, caureju, temperatūru. 50 gadījumi saistīti ar Sutru pamatskolas pārtikas bloka ēdieniem, bet vienā gadījumā inficēšanās notikusi ģimenē kontaktu ceļā. Iespējams, ka saslimušo skaits ir lielāks, uzskata Vladimirs Miņins, jo ne visi ir griezušies pie ārsta pēc medicīniskās palīdzības.

Turpinās epidemioloģiskā un laboratoriskā izmeklēšana, informēja Vladimirs Miņins. Par saslimšanas gadījumiem ir paziņots Valsts sanitārajai inspekcijai un Pārtikas un veterinārajam dienestam. Taču jau pašlaik atklātie rezultāti dod

pamatu uzskatīt, ka Sutru pamatskolas bērni ir saslimuši ar dizentēriju. Oficiāli vakar tas vēl nebija apstiprināts. Vladimirs Miņins informēja, ka epidemioloģijas ārsti aptaujājuši vairāk nekā 100 cilvēku, ieskaitot skolēnu ģimenes locekļus.

Apmēram 80 procentiem no aptaujātajiem novēroti visi slimības klīniskie simptomi: temperatūra, vemšana, caureja.

Sutru pamatskolas direktors Māris Grigālis, kurš nav starp saslimušajiem, par notikušo jūtas satraukts.

Vakarīt telefonsarunā ar «Novadnieku» viņš paziņoja, ka pagaidām nezina, kādā veidā akūtā zarnu infekcija ievazāta skolā. Par pirmajiem saslimušajiem, kas ievietoti slimnicā, uzzinājis svētdien, 27. aprīlī. Informētas attiecīgās instances, kā arī pieņemts lēmums, sākot ar pirmdienu, 28. aprīlī, atcelt mācības uz trim dienām, lai novērstu slimības izplatīšanos. 30. aprīlī, izvērtējot situāciju, nolemts piespiedu

brīvdienas pagarināt līdz nedēļas beigām. Iespējams, ka inficēšanās notika projektu nedēļas laikā, spriež direktors Māris Grigālis. Tā notika pagājušajā nedēļā. Skolēni strādāja skolas apkārtnes labiekārtošanā. Raka zemi, ierīkoja baseinu, strādāja šķūnī. Diemžēl daudzi pie ēšanas ķēras ar nemazgātām rokām.

Māris Grigālis cer, ka pirmdien, 5. maijā mācības skolā varētu atsākties, taču atbilstoši Sabiedrības veselības aģentūras Rēzeknes filiāles prasībām, katram skolēnam, ierodoties skolā, jāuzrāda ģimenes ārsta izsniegta izziņa par veselības stāvokli. Skolā mācās 92 skolēni.

L.Rancāne

Tagad – ar velosipēdiem apkārt zemeslodei

Tikai galīgus nikuļus un sliņķus no velobrauciena var atturēt vējš un lietus. Tradicionālā 1. maija velobrauciena dalībnieku vidū tādu vārguļu nebija, tāpēc no rīta uznākušais negaiss tikai uzdzina stimulu pārbaudīt savus spēkus un braucamrīkus gandrīz 60 kilometrus garajā ceļā pa Preiļu novada Aizkalnes pagasta un Pelēču pagasta pakalniem un nogāzēm.

«Novadniekam» gan neizdevās būt klāt, kad Preiļos, laukumā pretī grāmatu namam «Latgale» tika dots starts, taču Preiļu rajona kultūras pieminekļu aizsardzības inspektore Inese Stūre pastāstīja, ka no rajona centra, braucienā devušies vairāk nekā 70 velobraucēji – gan pieredzējuši, gan tādi, kuriem pagaidām apgūta tikai prasme stūrēt trīsriteni. Pa ceļam pievienojies vēl aptuveni pusotrs desmits dalībnieku, tāpēc droši var apgalvot, ka Preiļos ir isti velosporta entuziasti, kurus nebaida grūtības.

Pirmais pieturas punkts braucējiem bija Aizkalnē, kur tika aplūkoti vairāki arhitektūras pieminekļi. Ja Raiņa muzejā «Jasmuiža» daudzi jau bijuši vairākkārt, tad Aizkalnes katoļu un pareizticīgo baznīcas bija jaunatklājums. Jašas upīte, kas tek cauri Aizkalnei, ir viena no retajām, kas netika iztaisnota meliorācijā, tāpēc saglabājusī savu pirmatnējo veidolu.

Pelēču pagastā pirmais pieturas punkts bija Jezufinovas muiža, kur muižkungu mājā, kas celta neorenesanses stilā, kopš 1922. gada atrodas Ārdavas pamatskola. Cinoties ar pieaugošo pretvēju, kura brāzmas brīžiem sasniedza vētras stiprumu,

● Vējš pāri Virognas ezeram dzina baltas putu cepures. Taču braucējiem lielais pūtiens likās tikai atsvaidzinoša vēsma. Velosipēdi atpūšas, bet sportisti izkārtos rindā pēc zemessargu gatavotajām pusdienām.

braucēji sasniedza Baraukas pilskalnu – maz zināmu, bet ļoti interesantu arheoloģijas pieminekli Vordaukas upītes krastā, kas attiecināms uz agro metālu un agro un vidējo dzelzs laikmetu. Nesagaidījuši vēsturiskā stāstījuma beigās, daļa braucēju steigās uz Virognas ezera krastu, kur velobrauciena dalībniekus jau gaidīja Preiļu 35. zemessardzes bataljona karavīru gatavotās «karavīru pusdienas». Apētie visi bija lieliski, svaigu kāpostu zupa un makaroni *po flotski* garšoja labi.

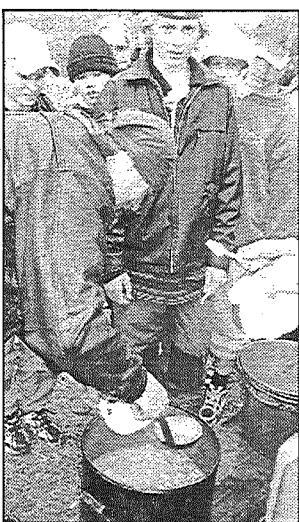
Pēc maltītes un nelielas atpūtas braucēji, vējam pūšot jau no muguras, devās uz Nīdermuižas katoļu baznīcu, tad uz 1788. gadā celto Gornajāšu kapelu, kur pirms trim gadiem uzsākta altāra un citu kapličā esošo mākslas pieminekļu restaurācija. Velobrau-

ciena dalībnieki vēl apmeklēja Pelēču ūdensdzimavas, kur pagājušā gadsimta 30. gados darbojās arī gateris, vilnas kārstuve un smēde.

Pirms došanās uz Preiļiem velobrauciena dalībnieki iepazinās arī ar Pelēču ezera dabas liegumu – pārejas purva veidošanās vietu, kur netālu aug arī Banksa priede – Latvijai neraksturīga koku suga, kuras dzimtene ir Kaukāza kalni. Šogad Pelēču ezerā uz dzīvi apmeties arī gulbju pāris.

Atceļš uz Preiļiem velosipēdistiem bija vairs tikai tehnikas jautājums. Kā atzina I. Stūre, laika apstākļu dēļ šis brauciens bijis visgrūtākais. Ja esam to pārvarējuši, droši varam doties braucienā apkārt zemeslodei, teica vadītāja.

L.Kirillova

● Svaigu kāpostu zupa ar gaļu un makaroni *po flotski* izsalkušajos vēderos nozuda ātri. Par to prieks arī ēdiena gatavotājiem – Preiļu 35. zemessardzes bataljona karavīriem. Foto: L.Kirillova

● Zemkopības ministrs Mārtiņš Roze atbild uz zemnieku jautājumiem

⇒ 2. lpp.

● Preiļiem — 75

⇒ 4. lpp.

● Preiļu un Livānu pašvaldību amatpersonu turība

⇒ 5. lpp.

● 102 novadu izveidošanas projekts — pašvaldību vadītāju rokās

⇒ 6. lpp.

● Ceļojums uz Holandi pēc pavasara

⇒ 9. lpp.

Dāvanu kartes akcija

«MANAM DĀRZINĀM»

10 latu vērtībā laimējuši:

ANNA KAŽUKA (Pelēču pag., Butēros) no veikala «Dārzu centrs», Preiļos, Brīvības ielā 5a,

JĀNIS SPRUKSTINS (Vārkavas pag.) no veikala «Dārziņš», Preiļos, Daugavpils ielā 5,

ĀDOLFS JAUDZEMS (Livānos, Upmalas ielā 4) no veikala «Dārziņš», Livānos, Stacijas ielā 1.

Par dāvanu karšu saņemšanu interesēties redakcijā, Preiļos, Brīvības ielā 14, vai pa tālr. 53-07056.

REKLAMA

Droši un izdevīgi!

02.05.2003.	Pērk	Pārdod
USD (ASV dolāri)	0.5666	0.5725
EUR (Eiro)	0.6361	0.6443
Privatizācijas sertifikāti	4.70	5.60

Hipotēku banka

Preiļi, Brīvības ielā 2, tālr. 7774053, 7774042

Tehniskā informācija: 80003000, www.hpb.lv

Semināri zemniekiem un biškopjiem

Preiļu lauksaimniecības konsultāciju birojs 8. maijā pulksten 11.00 aicina interesentus ierasties Saunas pagasta Salas pamatskolā, kur paredzēts seminārs par bioloģiskās lauksaimniecības jautājumiem. Ar zemniekiem runās lektors no Vācijas Volfgangs Jorge.

10. maijā pulksten 10.00 Aizkalnes kultūras namā notiks seminārs rajona biškopjiem. Seminārā piedalīsies Latvijas Biškopju biedrības vadītājs Armands Krauze. Viņš sniegs kompetentas atbildes uz visiem biškopju interesējošajiem jautājumiem. Pēc semināra būs iespēja vasku apmainīt pret šūnām, kā arī apmeklēt keramikas izstādi Raiņa muzejā «Jasmuiža».

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Ārzemnieku ieceļošanā būs izmaiņas

1. maijā stājās spēkā Imigrācijas likums un tam pakārtotie normatīvie akti, kas regulēs ārzemnieku ieceļošanas un uzturēšanās kārtību Latvijas Republikā. Tie ir izstrādāti atbilstoši Eiropas Savienības prasībām.

Sākot ar š. g. 1. maiju, saskaņā ar Imigrācijas likumu, iesniedzot vizas pieprasījumu Latvijas Republikas diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās ārvalstīs vai, bezvīzu režīma ietvaros, ieceļojot Latvijas Republikā valsts robežas šķērsošanas vietās, ārzemniekam būs jāuzrāda derīga veselības un dzīvības apdrošināšanas polise, kas garantē ar veselības aprūpi saistīto izdevumu segšanu Latvijā, ieskaitot nogādāšanu atpakaļ ārzemnieka mītnes zemē viņa smagas slimības vai nāves gadījumos.

Reformas policijā

Iekšlietu ministra Māra Gulbja reformu rezultātā policijā tiks likvidētas vairāk nekā 500 štata vienību, uz kuru rēķina palikušajiem nedaudz palielinās algas. Taču vēra ņemamu algu paaugstinājumu turpmāk izjutīs tikai seši vadošie iekšlietu sistēmas darbinieki. Viņu maciņos katru mēnesi nonāks par 129 līdz 529 latiem vairāk, savukārt ierindas policistiem algas palielināsies tikai par 20 līdz 70 latiem. Pie algas «piemetis» arī robežsargiem un ugunsdzēsējiem. Bez algas palielinājumiem vēl tiks izveidots īpašs Valsts policijas iekšējās drošības dienests, kura uzdevums būs apkarot negodīgos policistus un izmeklēt noziegumus, kuros būs iesaistīti policijas darbinieki. Pagaidām nav zināms, kas šo policistu biedu vadīs.

Virsnieki dodas uz Kuveitu

Trīs Latvijas Nacionālo Bruņoto spēku (NBS) virsnieki, nokārtojot visas formalitātes, 30. aprīlī devās uz Kuveitu, lai šajā valstī veiktu sagatavošanas darbus Latvijas vienības uzņemšanai. Sagatavošanas darbos galvenokārt ietilpst dažādu tehnisku līgumu un vienošanos slēgšana, lai nodrošinātu karavīrus ar mītnēm, ēdināšanu un uzturēšanos kopumā. Maijā beigās uz Kuveitu dosies vēl 36 NBS virsnieki un karavīri. Viņu misija turpināsies pusgadu – līdz novembra beigām.

Centrālā statistikas pārvalde ziņo:

■ pagājušajā gadā Latvijā pieaudzis gan reģistrēto, gan šķirto laulību laulību skaits. Pērn tika reģistrētas 9738 laulības, savukārt gadu iepriekš – 9258. Salīdzinot ar 2001. gadu, par 200 pieaudzis šķirto laulību skaits. Uz 1000 iedzīvotājiem pērn šķirtas 2,5 laulības.

■ jaundzimušo skaits bija 20 000, kas ir par gandrīz 400 jaundzimušajiem vairāk nekā gadu iepriekš. Uz 1000 iedzīvotājiem pērn piedzima 8,6 bērni.

■ tomēr 2002. gadā iedzīvotāju skaits turpināja samazināties, un šī gada sākumā mūsu valstī bija 2 331 000 jeb par 14 000 cilvēku mazāk nekā pirms gada.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs – SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo

redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(trešdien, sestdien).

INFORMĀCIJA

PREIĻU RAJONA PADOMĒ

30. aprīlī notika Preiļu rajona padomes ārkārtas sēde.

Piešķir rajona padomes

Atzinības rakstus

✓ Par lielo ieguldījumu izglītības darba nodrošināšanā rajonā, pedagogu darbaudzināšanā, pieaugušo sporta organizēšanā un vadīšanā un sakarā ar dzīves jubileju padomes locekļi nolēma ar Preiļu rajona padomes Atzinības rakstu apbalvot izglītības pārvaldes speciālisti **Dzintru Smuksti**.

✓ Sakarā ar Saunas etnogrāfiskā ansambļa 50 gadu jubileju nolemts ar rajona padomes Atzinības rakstu apbalvot ansambļa ilggadējo vadi-

tāju **Jāni Teilānu**, kā arī ansambļa dalībnieces **Jadvigu Anspoku, Annu Punduri, Mariju Briņķi, Eleonoru Dolģi un Francišku Luriņu**.

Par nodokļu maksātāju pārreģistrēšanu

Pamatojoties uz Preiļu rajona padomes 2002. gada 23. oktobra lēmumu «Par izmaiņām sporta kluba «Cerība» darbības organizēšanā», saskaņā ar kuru sporta kluba «Cerība» grāmatvedības lietu kārtošana, nodokļu aprēķināšana un pārskaitīšana tiek veikta rajona padomes finansu, ekonomikas un centralizētās grāmatvedības nodaļā, kā arī, ņemot vērā LR Minis-

tru kabineta 1995. gada 22. aprīļa noteikumus «Par nodokļu maksātāju reģistru», rajona padome nolēma noņemt no nodokļu maksātāju reģistra uzskaites rajona padomes iestādi sporta klubu «Cerība». Sporta klubs nodokļu maksātāju reģistrā tiks reģistrēts kā rajona padomes struktūrvienība.

Apstiprina galīgajā redakcijā

Pamatojoties uz Latvijas Republikas «Teritorijas plānošanas likumu» un LR Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas 2002. gada 5. decembra vēstuli par informācijas sniegšanu plānošanas dokumentu izstrādē, ra-

jonas padome nolēma apstiprināt Preiļu rajona teritorijas attīstības programmu galīgajā redakcijā.

Rajona padomes priekšsēdētājs devies atvaļinājumā

Padomes locekļi nolēma piešķirt rajona padomes priekšsēdētājam Arvidam Sol-dānam ikgadējo atvaļinājumu. Priekšsēdētājs atpūties piecas nedēļas no 5. maija līdz 9. jūnijam, tajā skaitā sešas dienas papildatvaļinājuma piešķirtas par darba specifiku.

Pēc Preiļu rajona padomes ārkārtas sēdes materiāliem sagatavoja **L.Kirillova**

Zemkopības ministrs Mārtiņš Roze atbild uz zemnieku jautājumiem

Pirms zemkopības ministra **MĀRTIŅA ROZES** 10. aprīlī notikušās darba vizītes «Novadnieks» izsludināja telefonakciju, kuras laikā aicināja rajona zemniekus uzdot ministram jautājumus par sasāpējušajām problēmām. Iesniegtie jautājumi tika apkopoti un iesniegti ministram. Redakcijā ir saņemtas atbildes, tāpēc publicējam tās, lai pēc iespējas plašāks lasītāju loks varētu iepazīties ar ministra viedokli par lauksaimniekiem aktuāliem jautājumiem.

Kāpēc subsidijas par govīm maksās tikai tad, ja tās ir nodotas pārraudzībā līdz 2002. gada oktobrim?

Subsidijas maksā par govīm ganāmpulkā, kurā ir veikta pārraudzība uz 2002. gada 1. oktobri. Šāda termiņa noteikšana saistīta ar to, ka govkopībā pārraudzības gads sākas 1. oktobrī, un beidzas 31. septembrī. Līdz ar to par atskaites punktu tiek ņemts pārraudzības gada sākums – oktobris. Ja saimniecība pārraudzību ir uzsākusi ar mērķi izkopt ganāmpulku un iegūt informāciju, tad tā šo informāciju pilnībā saņems uz pirmā pārraudzības gada beigām un nākamajā gadā varēs saņemt arī subsidijas, taču, ja mērķis ir bijis tikai saubsīdiju saņemšana, tad diemžēl būs jāgaida, kad būs rezultāti, par kuriem maksāt šīs subsidijas.

Ko darīt zemniekam, ja viņam nav dokumentu par lauksaimniecisko izglītību?

Zemniekam būtu jāgriežas Preiļu Lauksaimniecības konsultāciju birojā un jāpiesakās uz pirmā līmeņa lauksaimnieciskās izglītības mācībām, kuras var iziet klātienē vai arī nokārtot eksternā. Tas maksās 5 latus.

Kāpēc subsidijas par ziemāju sējumiem maksās tikai tad, ja tie ir apsēti ar sertificētu sēklu?

Ziemāju un vasarāju sējumiem netiek piemēroti atšķirīgi

subsidiju kritēriji.

Ar ko nodarboties Latgales sīkzemniekam, kuram ir divas govīs un pieci hektāri zemes?

Šādam zemniekam jāmeklē iespējas specializēties produkcijas ražošanā, kas atbilst nelielas saimniecības iespējām, piemēram, dārzeņkopībā, augļkopībā, zemeņu, aveņu vai upeņu ražošanā, zosu vai tīturu audzēšanā, truškopībā, košumkrūmu audzēšanā, stādu audzēšanā zemju apmežošanai, arī liellopu vai aitu audzēšanā gaļai utt.

Pēc neoficiālas informācijas a/s «Preiļu siers» no Lietuvas ievēd sviestu un piena pulveri, kuru pako «Preiļu siera» iepakojumā. Vai tas ir likumīgi?

Veicot pārbaudi a/s «Preiļu siers», Pārtikas un veterinārā dienesta Preiļu pārvaldes inspektors nekonstatēja, ka uzņēmums būtu iepircis un ievēdis sviestu un piena pulveri no Lietuvas Republikas piena pārstrādes uzņēmumiem.

Turpmāk samazināsies piena cenas. Ko darīs ar piena pulveri, kas, kā informēja prese, pārdozēts ar antibiotikām?

Piena cenu samazināšanās likumsakarīgi notiek katru gadu vasaras periodā, kas izskaidrojams ar piena ražošanas sezonālo raksturu. Zemkopības ministrija (ZM) gatavo pasākumu kopumu, kam būtu

jānodrošina piena cenas stabilitāte. To tiek plānots veikt, pieņemot ZM rīkojumu par Ministru kabineta (MK) iedalīto kompensāciju sadali starp piena ražotājiem un pārstrādātājiem. Tad arī būs iespējams nofiksēt piena iepirkuma cenas noteiktā līmenī.

Eiropas Savienībā (ES) un Latvijas nacionālajā likumdošanā ir noteikts, kā jārikojas, ja pienā un piena produktos konstatē zāļu vielu klātbūtni. Zāļu vielu lietošanu reglamentē 2000. gada 19. septembra Ministru kabineta noteikumi nr. 327 «Noteikumi par ierobežojumiem zāļu lietošanā dzīvniekiem». Šajos noteikumos paredzēts, ka produkcija jāiznīcina, ja tajā tiek konstatēta zāļu vielu klātbūtnē.

Kāpēc zemniekiem nemaksā par nodotā piena tauku procentu? Rūpnicās taču uz zemnieka rēķina ražo krējumu un sviestu.

Par nodotā piena tauku procentu piemaksā tik, cik tas ir iespējams katrā individuālajā gadījumā. Ja saražoto sviestu vai krējumu, kas ir vērtējams kā piena tauki, izdotos eksportēt un pārdot par lielāku cenu, tad piemaksa par piena tauku saturu būtu lielāka. Bet, cenšoties izvairīties no riska nepārdot produktus, jo pašreizējā pasaules, ES un Latvijas tirgus situācija norāda pastāvīgu cenu samazinājumu piena produktiem ar augstu piena tauku saturu (sviestam, krējumam), piena pārstrādes uzņēmumi piena ražotājam par piena tauku saturu piemaksā mazāk vai arī nemaksā nemaz. Situācijas risinājums ir meklējams piena tirgus intervences sistēmā, kas nodrošinātu pietiekami augstu piena iepirkuma cenu (un, iespējams, arī piemaksas par piena tauku saturu).

«Preiļu siers» kopš jan-

vāra nav maksājis piena naudu, bet «Lauku Avīzē» lielās, ka uzņēmumam nav nekādu parādu.

Likuma «Par norēķiniem ar nepārstrādātās lauksaimniecības produkcijas ražotājiem» 3. pants nosaka, ka norēķini starp produkcijas ražotājiem (piegādātājiem) un uzņēmumiem tiek veikti desmit dienu laikā no piegādes dienas.

Gadījumā, ja samaksa minētajā termiņā nav saņemta, ražotājam būtu rakstiskā formā jāvēršas pie uzpircēja ar lūgumu nokārtot savas saistības. Atteikuma gadījumā ražotājam ir tiesības vērsties Lauku atbalsta dienestā (LAD) ar lūgumu piedzīt no uzņēmuma nesamaksāto naudas summu, jo likuma «Par norēķiniem ar nepārstrādātās lauksaimniecības produkcijas ražotājiem» 5. pants paredz, ka Zemkopības ministrijas Lauku atbalsta dienests ir tiesīgs saņemt no uzņēmumiem informāciju par piegādāto un termiņā nesamaksāto produkciju un iesniegt tiesā prasību produkcijas ražotāju (piegādātāju) interesei aizstāvēt. LAD likuma 4. panta pirmās daļas 12. punkts nosaka, ka Lauku atbalsta dienests pārstrāv nepārstrādātās lauksaimniecības produkcijas ražotāju intereses tiesā.

Rēzeknes piena kombināts palika parādā zemniekiem lielas naudas summas. Vai ir cerība tās atgūt?

ZM Valsts sekretāra vietniece Baiba Bāne skaidro, ka Rēzeknes piena kombināta īpašumi bija iekļāti «Uni-bankā». Uzņēmuma bankrota procesā tie ir nokļuvuši šīs bankas īpašumā. Bez tam vājas cerības ir saņemt parādas no Krievijas firmām. Tāpēc naudas līdzekļu, ar ko samaksāt zemniekiem par piegādāto pienu, praktiski nav.

REDAKCIJAS SLEJA, INFORMĀCIJA

Par sakoptību atbildīgs ikviens

● Pēdējie talkas darbi pie Preiļu kultūras nama. Foto: M.Rukusjēvs

Pavasara lielās sakopšanas talkas dienā Preiļos vairāk bija redzama skolu jaunatnes rosība, kā arī pašvaldības iestāžu darbinieku centieni. Taču daudzviet jau līdz talkas dienai bija vērojamas sakoptas teritorijas, lielākoties īpašumos, kuru apsaimniekotāji uzskata par goda lietu kārtību uz turēt diendienā.

Kā informēja Zenta Igolniece, SIA «Preiļu saimnieks» apzaļumošanas daļas vadītāja, sakopšanas talka Preiļos notika divas dienas. Pirmajā dienā strādāja Preiļu arodvidusskolas audzēkņi, kas sakopa vecos poļu kapus. Diemžēl, kā atzina Zenta Igolniece, kapos bija jāvāc arī sa-

dzīves atkritumi, ko šeit izmetuši neapzinīgi iedzīvotāji. Talkas otrajā dienā Preiļu 1. pamatskolas skolēni uzkopa teritoriju pilsētas parkā pie Mīlestības kalniņa. Parka uzkopšanas darbos strādāja arī Preiļu novada domes darbinieki, bet novada kultūras centra darbinieki savēda kārtībā kultūras nama apkārtni. SIA «Preiļu saimnieks» bija norīkojis tehniku savākt atkritumu izvešanai un ekskavatoru to iekraušānai. Sakopšanas darbos bija iesaistīti arī līgumstrādnieki. Viņi attīrīja Preiļu parka diķa ūdeņus un krastmalas no atkritumiem, vecajām niedrēm un citām ūdeņu sanesām, kas sakrājušās pie slūžām. Šis darbs turpinās. Veikta kultivācija zemes gabalā pie zirgu stajla

drupām. Līdz šim šeit atradās pilsētnieku mazdārziņi. Tagad tiem vieta ierādīta citur. Bet minētajā laukumā tiks iesēts zāliens un to izmantos kultūras pasākumiem.

Kā informēja Zenta Igolniece, Preiļu parkā vēl ir teritorijas, kas gaida talciniekus ar grābekļiem un dakšām. Pagaidām ierādīto teritoriju uzkopšanu vēl atlikusi Preiļu Valsts ģimnāzija, rajona padome, pasta darbinieki. Ar talku palīdzību pilsētā iecerēts sakopt parka, poļu un ebreju kapu teritorijas.

Zenta Igolniece uzskata, ka divas talkas dienās tika izdarīts daudz, automašīnas tiktiko iespējušas savāktos atkritumus aizvest. Taču iedzīvotāji varējuši lielāku interesi izrādīt savu namu apkārtnes sakop-

šanai. Arī parka sakārtošanai vajadzīgs vairāk darba roku. Zenta Igolniece cer arī uz pensionāru palīdzību šajā ziņā.

Stāstot par šīs vasaras iecerēm pilsētas apzaļumošanā, Zenta Igolniece kā galveno minēja centrālā laukuma zāliena atjaunošanu. Jaunu izskatu iegūs arī rožu dobe pie pieminekļa nepamatoti politiski represētajiem. Tiks atjaunoti arī pārejie stādījumi. Diemžēl viens otrs krāšņumaugs ir cietis pērnās vasaras sausuma dēļ un gājīs bojā.

Pēc talkas visi dalībnieki tika aicināti uz kopīgu tējas dzeršanu pie Preiļu kultūras nama. Tās laikā klātesošajiem bija iespēja uzzināt arī par pasākumiem, kas vēltiti pilsētas 75 gadu jubilejai.

L.Rancāne

Černobiļas sarkofāgs var sabrukt

Ap sabojāto Černobiļas kodolreaktoru uzceltais dzelzsbetona sarkofāgs var sabrukt, 22. aprīlī paziņoja Krievijas atomenerģijas ministrs Aleksandrs Rumjancevs.

«Var pienākt brīdis, kad tas

jumts vairāk neizturēs,» brīdināja Rumjancevs. Kupols ap bojāto reaktoru ticis uzcelts steigā un «vissarežģītākajos» apstākļos, tajā ir plaisas, caur kurām varot noplūst radiācija. Ministrs arī pauda šaubas, vai Ukrainas amatpersonas veic nepieciešamos zināt-

niskos novērojumus notikumu vietā.

Starptautiskie ziedotāji ir solījuši miljoniem ASV dolāru jauna sarkofāga uzbūvēšanai ap Černobiļas reaktoru, taču celtniecības darbi, visticamāk, nesāksies agrāk par nākamo gadu.

Černobiļas AES avārija 1986. gada 26. aprīlī bija lielākā katastrofa kodolenerģētikas izmantošanas vēsturē, tās rezultātā radioaktīvā piesārņojuma mākonis izplatījās pār Ukrainu, Krieviju, Baltkrieviju, kā arī lielāko daļu Eiropas.

Pēc preses materiāliem

Tirgus ziņas (Ls/kg)

Līvānos		Preiļos		Līvānos		Preiļos		Līvānos		Preiļos	
Gaļa, zivis, piena produkti, olas											
Gurma gaļa	1,60-1,70	1,50	Mēle	2,0	—	Sipoli	0,25-0,30	0,28			
Plecs	1,40-1,60	1,45-1,50	Tauki	0,65	0,50	Sipoli (ģimenes)	—	0,80			
Kakla karbonāde	1,70	1,60	Liellopa, teļa gaļa	1,10-1,80	—	Lociņi	—	1,40-1,50			
Karbonāde	2,40	2,0	Piens	0,18	—	Svaiģi gurķi	—	1,20			
Kārtaine	1,40	1,35-1,40	Krējums	1,0	—	Redisi	—	1,20			
Speķis	0,90-1,40	1,0-1,30	Biezpiens	0,70	—	Āboli (Lietuvas)	—	0,30			
Sālīts speķis	1,0-1,50	1,45-1,50	Sviests	1,50	—	Dzērvenes	—	1,0			
Žāvēta gaļa	1,20-1,80	—	Siers	1,50	—	Kīrbji, kabači	0,15	0,20			
Galva	0,70	0,70-0,80	Karpas	1,30	—	Pupiņas	0,60-0,70	0,70			
Stilbiņi	0,70	0,90-0,95	Dārzeni, augļi, ogas, medus				Cūku pupas	0,50	0,60 (gl.)		
Kājas	0,70	0,50-0,60	Kartupeļi	0,10-0,12	0,09-0,10	Dzemesrieksti	—	0,10 (50 g)			
Ribiņas	1,40	1,0-1,20	Bietes	0,20	0,25	Medus (kg)	2,80	2,70			
Kauli	0,60-0,70	0,40-0,80	Rutki	0,30	0,35	Linsēklu eļļa	2,80-3,0	2,60-2,80			
Aknas	1,20-1,30	1,0-1,35	Burkāni	0,25	0,35-0,40	Rapšu eļļa	0,70 (l)	—			
Sirds	1,0	1,0	Kāposti	0,20	0,25	Linsēklas	—	0,50			
Plaušas	0,70	0,80	Skābēti kāposti	0,45	0,40	Linsēklu raudi	—	0,25			
Nieres	0,70	0,85	Sālīti gurķi	0,70	—	Kvieši, mieži	0,10	0,12			
			Kīplokli	0,90-1,0	0,20 (galv.)	Āboliņa sēklas	—	1,0-1,20			

Ar karogu līdz karogam

Maija sākums ir visai karogots. Tikko salocīti pēc 1. maija svinībām tie atkal velkami laukā, lai atgādinātu, ka pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas 1990. gada 4. maijā apritējuši jau 13 gadi. Jau vai tikai? Ja padomā, kas ar mums, mūsu sabiedrību un mūsu valsti šajā laikā noticis, tad, gribi negribi, jāsecina, ka tie bijuši dinamiskāki un notikumiem bagātāki nekā piecas iepriekšējās desmitgades citā politiskā režīmā. Nu, palūkosimies uz sevi. Vai esam tie paši, kas asarām acīs sveica 4. maija notikumus pirms 13 gadiem? Noteikti, nē. Esam kļuvuši, — ceru, ka esam — daudz gudrāki, patstāvīgāki, stiprāki, iemācījušies noturēties kājās paši saviem spēkiem, pamanījušies audzēt un skolot bērnus, izglītoties paši un nelaist garām nevienu iespēju. Esam kļuvuši ar stingrāku mugurkaulu un sen vairs nesiekalojamies sajūsmā par katru nieku, kurš ievēstīts krāsainā ārzemju papīrītī ar uzrakstu svešā valodā, nestaigājam uz pirkstgaliem katra ārzemnieka priekšā. Nesen vienā no skolām ciemojās ārzemju jaunieši. Darba kārtībā nācās viņus intervēt. Pie jums ir skaisti cilvēki, teica jaunie somi. Nu, neprasiņu taču viņiem tišu prātu komplimentu par saviem tautiešiem. Viņi paši bija nonākuši pie šāda secinājuma. Jā, ir skaisti, ir glīti ģērbusies, ir iznesīgi.

Šajās dienās nonācu pie secinājuma, ka arī rajona centrs pamazām, bet neatlaidīgi pārvēršas. Mājas kļūst aizvien tirākiem pagalmiem, parādās jauni apstādījumi, tiek aizvākti krūmi. Cilvēki beidzot! sāk pierast, ka kopsana nav jāveic reizi gadā, bet nepārtraukti. Diemžēl sakoptības ziņā par laukiem maz labu vārdu sakāmu. Pērnā gada vibotnes un dadži, lūzņu krāvumi, izdangāti pievedceļi pie mājām, sabrukušas būdes un šķūniši. Šķibi, greizi, ērmīgi un atbaidoši. Bet metāla konstrukcijas, agregāti, detaļas, sarūsējuši mezglī un puspiekabes ieauguši nezālēs un krūmos vai katras mājas teritorijā. Zēl sieviešu, kam jādzīvo šajās mājās. Dzelži vienā otrā vietā no pagalma izspieduši puķu dobes, un sievietēm netikt ar šiem smagajiem lūžņiem galā. Ja nu vīriešiem tik grūti no tiem šķirties un nodot pārkausesānai, tad tie būtu noslēpjami tālāk no acīm zem jumta. Savukārt deputātiem un pašvaldību vadītājiem stingrāk jāpieprasa sakoptība savā pagastā. Vietējai padomei ir daudz sviru, kā iedarboties uz nevīžām. Pat pabalsta pieprasītājam pirms tā piešķiršanas varētu likt nostrādāt pāris dienu savas personīgās saimniecības sakopšanā.

Maijs no jauna mums atgādina mūsu vērtības — mūsu brīvību, ko pieminēsim 4. maijā. Mūsu sieviešu mātišķumu — mūsu mātēs, ko mīlot apbrīnosim Mātes dienā un mūsu māšu lietās asaras par upuriem Otrā pasaules kara laikā. Ik maija vakaru vienu stundu ar baltu ievas vai ceriņa zaru rokā apciemosisim mūsu visgodājamāko māti — Dievmāti viņas ciešanu vietā pie dēla krusta. 9. maijā — Eiropas dienā — pārdomāsim arī mūsu vietu pasaulē un Eiropā.

Tā nopietni pārdomāsim. Ko par mums saka tie tūristi, kurus valstsvīri mūsu lauku ļaudīm sola kā peļņas nesējus, uztur mitu, ka šie cilvēki visu ziemu krāj naudu ilgodamies, lai no tās vasarā tiktu vaļā nekur citur kā Latvijā. Bet saka, lūk, viņi ne visai glaimojoši. Latvijā esot lielākais autokatastrofu un bojāgājušo skaits, jo braukšana te notiekot pa sliktiem ceļiem, nemākulīgi un lielā ātrumā. Bez tam Latvijā vajagot sargāties no tā, ka ārzemniekus piedzirdot, bet pēc tam atņemt naudu. Uz Latviju braukšana iznākot ar nesamērīgi dārgām lidmašīnām, nolietotiem un nedrošiem prāmjiem vai veciem vilcieniem. Un vispār, ceļi šaizemē esot tādi, ka no Rīgas tālāk tāpat nekur netikt. Lūk, tādi esam ārzemnieku acīs viņu ceļojumu katalogu informācijā.

Vaipurģu nakts pagājusi, un vispasaules raganu saiets ar lielajiem vējiem un vētrām beidzies. Cerams, ka zemīte ar katru stundu kļūs siltāka un mīļgāka, jo pa vidu visām karogu dienām, piemiņas dienām un svētsvinīgām runām, lai vai pie kādiem pieminekļiem tās skanētu, vagā jāgulda kartupelis un tūrmā jāmet graudi. Lai veicas!

L.Rancāne

PREIĻIEM — 75

Pilsētas jubilejai veltīts skolēnu un skolotāju projekts

Pirmie pilsētas tiesību piešķiršanas 75. gadskārtu sākuši atzīmēt skolēni. Neskatoties uz to, ka Preiļos visi lielākie pasākumi ielānāti vasarā, Preiļu 1. pamatskolas audzēkņi svētkus svin maijā, mācību gada noslēgumā. Par skolēnu un skolotāju izstrādātajā projektā «Preiļiem – 75» paredzētajiem pasākumiem «Novadniekam» pastāstīja Preiļu 1. pamatskolas direktora vietniece audzināšanas darbā DIGNA PRODNECE.

— Projekta nolikumā ielānāti deviņi lieli pasākumi, kuros būs aptverti visi pamatskolas audzēkņi. Darāmā būs daudz gan mazajiem no sākumskolas klasītēm, gan arī vecāko klašu audzēkņiem.

Devīto klašu audzēkņi latviešu valodas skolotāju Ritas Lustikas un Lūcijas Ūzuliņas vadībā gatavo bibliotekāro stundu «Grāmatas par Preiļiem». Tikai nezinātajam var likties, ka par mūsu pilsētu maz rakstīts. Skolēni pierādīs pretējo.

Mācību gada noslēguma nedēļā paredzēta projekta pasākumu lielākā daļa. Viens no tiem būs izstāde «Preiļi miniatūrās», kur, skolotāju Mariannas Abrickas un Irēnas Barones mudināti, 7.-9. klašu skolēni sniegs skatītājiem savu redzējumu par dzimto pilsētu. Tajā pašā laikā notiks arī otra izstāde, kur skatītāji varēs aplūkot bērnu izstrādātās grāmatzīmes, kas veltītas pilsētas jubilejai. Darbu autori būs piekt un sestklasnieki skolotāju In-

gas Reines un Annas Micānes vadībā.

Sākumskolas audzēkņiem sarežģītākas tehnikas vēl nav pa spēkam, tāpēc viņi gatavo zīmējumu izstādi «Pagalms, māja, iela, kurā es dzīvoju». Šos darbus mazajiem palīdz sagatavot skolotājas Marianna Abricka un Inga Reine.

Lielu interesi skolēnos izraisījis konkurss «Mana izziņas taka». 3. līdz 9. klašu audzēkņi pēc izvēles var izstrādāt nelielu izziņas ekskursijas maršrutu pa Preiļiem, iekļaujot tajā astoņus līdz desmit, viņuprāt, interesantākos objektus. Katra grupa sagatavos arī ekskursijas aprakstu, plānojam pat izgatavot nelielu informatīvu bukletīņu. Starp citu, līdzīgs ekskursijas maršruts pa Preiļiem tika iz-

strādāts arī 1998. gadā. Pašlaik «izziņas takas» tiek veidotas visā Latvijā, bet Preiļu jubileja šim darbam ir ļoti pateicīgs notikums. Pagaidām konkursam pieteikušās tikai četras skolas komandas.

Bērni ļoti gaida «Orientēšanās RIKSI» pa Preiļu ielām. Komandām izdalīsim fotogrāfijas, kurās būs redzami pilsētas ēku vai arī kādu citu objektu fragmenti. Sportisti meklēs šos objektus dabā, jo tie būs kontrolpunkti.

Septīto klašu audzēkņiem ielānāta vides spēle «Preiļu parks». Tas nozīmē, ka būs jāatbild uz dažādiem bioloģijas, ģeogrāfijas jautājumiem, protams, būs daudz kustību, jo tā taču ir spēle. Arī šajā gadījumā izmantosim fotogrāfijas, tikai objekti būs jāatrod parkā.

Pie katra objekta notiks kāds konkurss, vajadzēs saredzēt, sajūst, noteikt. Šajā konkursā noteikti iesaistīsies Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja darbiniekus, izmantosim viņu piedāvātās iespējas.

Preiļiem nozīmīgā datumā – 11. februārī, kad pilsētai oficiāli tika piešķirtas pilsētas tiesības, iznāca Preiļu dzimšanas dienai veltītā skolas avīze «Kabata». Bērni gatavoja arī «Asās slotas», kur atklāja savus novērojumus par negācijām pilsētā. Jāteic, pieaugušajiem derētu izlasīt skolēnu domas. Aprīļa nogalē jau notika konkurss piekto un sesto klašu audzēkņiem par pilsētas vēsturi, to vadīja skolotāja Dace Kiulenece.

L. Kirillova

Zīmējumi Preiļu pili – māksla vai huligānisms

Pieaugušajiem viss skaidrs – tas ir huligānisms. Ko tie bērni iedomājušies, apķēzi māju sienas, zīmē uz žogiem, vārdus sakot, sabojā ceļņu labo skatu. Par to esot jāsauc pie atbildības un bargi jāstādā gan paši zīmētāji, gan vecāki. Jauniešiem droši vien ir cits viedoklis. Bet kāds isti tas ir, mēģināja noskaidrot «ASSAIŅA» korespondenti.

Lūk, ko domā Preiļu Valsts ģimnāzijas, Aglonas vidusskolas, Dravnieku pamatskolas un Riebiņu vidusskolas audzēkņi Jūlija Ļeonova, Guna Misāne, Ginta Rubene un Juris Mihailovs.

Labāk iemācieties PITAGORA teorēmu

Par vissenākajiem grafiti darbiem var uzskatīt cilvēku radītos pirmos sienu gleznojumus, taču grafiti mūsdienu izpratnē aizsākās Amerikas Savienotajās Valstīs 1966. gadā. Līdz tam rakstīšanu uz sienām izmantoja politiskie aktivisti savu saukļu popularizēšanai un teritorijas iezīmēšanai. Latvijā pirmās grafiti vēsmas parādījās 70. gadu beigās.

Protams, ir svarīgi nejaukt grafiti ar huligānismu, kas izpaužas rupjos ķēpājumos. Bieži vietā, kur tapis kāds zīmējums, tam ātri pievienojas vesels lērums gan kvalitatīvu darbu, gan neveiklu pakārdarīnājumu un «uzlabojumu».

Grafiti ir daļa no ielu kultūras, tāpēc ir ciešā saistībā ar hiphopu, breiku un ekstrēmajiem sporta veidiem. Tas gan, protams, nenozīmē, ka visi, kas taisa grafiti, klausās šo mūziku vai otrādi, taču raksturīga ir savstarpējā cieņa un atbalsts, kas, bez šaubām, ir ļoti pozitīvi. Lai gan tas viss ir ielu kultūra, nebūtu pamata to automātiski saistīt, piemēram, ar narkomāniju, jo šī sērga ir visur.

Šo viedokli par grafiti izlasījām žurnālos, taču pēc kārtējās «Assaiņa» redakcijas tikšanās nolēmām doties mazā pārgājienā uz Preiļu pili. Skats nebija no tiem pievilcīgākajiem, jo drupu iekšpusē daudzi izmanto par atkritumu izgāztuvi. Taču ne jau to mēs gājām skatīties.

Pilī tiešām bija kas apskates vērts – sienu zīmējumi. Protams, ne jau to lietu attēlojumi, par ko mācāmies anatomijas stundās, vai arī bezsakarīgie un stulbie uzraksti. Aplūkojām dažus patiešām unikālus darbus, kas it nemaz neatpaliek no visā pasaulē atzīti mākslinieku zīmējumiem. Tomēr

ir laikam arī tādi cilvēki, kas neprot novērtēt citu paveikto, spēj tikai izķēmt un papildināt jau esošo. Labāk būtu iemācījušies, piemēram, kādā no zīmējumiem atēloto Pitagora teorēmu!

VIŅŠ Preiļu pili vairs nezīmēs

Klistot pa tumšajām, klusajām Preiļu pilsētas ielām, tu, cilvēks, saproti, ka katru ieliņu tev jau sen pazīstama. Eju pa zināmajām taciņām un nu jau esmu Preiļu parkā. Kavējos atmiņās par vasaru. Koki, zāle... Viss bija tik skaisti.

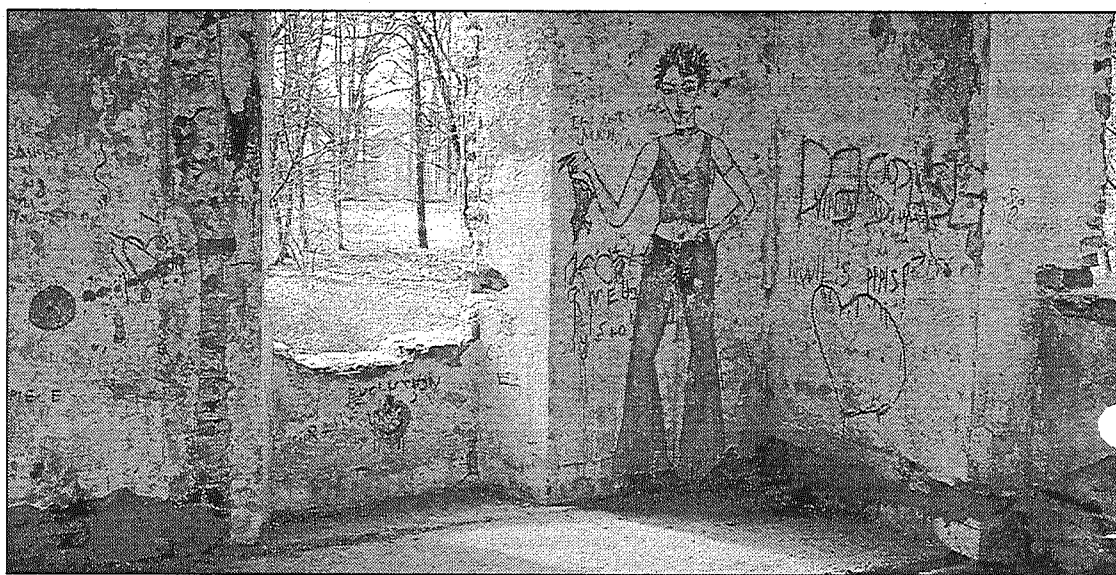
Atcerējos, ka netālu bija soliņš, uz kura varēja apsēties un mirkli atpūsties. Bet nu ieraugu, ka tas ir salauzts. Pieeju klāt un skatos uz to, kas palicis pāri. Dēļu gali ir aprakstīti, pārsvarā necenzētā leksikā. Kāpēc tas kādam ir bijis vajadzīgs? Kādēļ jābojā tas, ko kāds cits ir taisījis un būvējis? Esmu neizpratnē, bet zinu, ka atbildi nesapņēmu.

Pamanu sievieti, kura savam mazajam dēlenam stāsta kaut ko par Preiļu pili. Arī es nolemju to apmeklēt, vienkārši pastaigāt un palūkoties, kā tagad tur izskatās.

Redzu no tiesas «burvīgu» skatu – visas sienas aprakstītas ar bezjēdzīgu tekstu. Dodoties pa kāpnēm uz otro stāvu, ieraugu zīmējumu, kurš vēl pagājušajā vasarā bija tik skaists. Bet tagad?..

Labi saprotu, ka pilī, kaut arī pusi sagruvušā un visu aizmirstā, nevajadzētu būt zīmējumiem. Tomēr tie ir, un es uzskatu, ka tie bija skaisti līdz brīdim, kad kāds tos nolēma papildināt pa savai modei vai aizkrāsot. Vai tiešām mūsu vienaudžiem vairāk patīk mulķīgi no krāsu baloniņiem uzpūsti uzraksti?

Pazīstu kādu cilvēku, kurš kādreiz zīmēja uz sienām un darija to patiešām labi. Taču viņš nesapra-

● Cauri tukšajām logu ailēm iespīd saules stari. Var tikai iedomāties, cik skaisti tie rotātos stiklos, nevis izbalējušo zīmējumu noķēpātajās sienās.

● Preiļu pils tornis slejas pret debesīm apdrupuši un noplukuši. Lietus un vējš turpina savu postošo darbību.

● Šis zīmējuma autoram piemītošais mākslinieka talants pareizajā vietā un laikā noteikti priecētu daudzus skatītājus. Foto: M. Rukosujevs

zīmē, tā var arī šķist, liekas, ka zīmulis pats velk līnijas.

Katram no mums ir kāds talants vai vaļasprieks, kas liek mums justies īpašiem un ienes pārmaiņas ikdienā. Daži gan nevēlas to rādīt apkārtējiem, jo domā, ka sabiedrība viņus nesaprātīs un neatbalstīs. Ak, ja mēs cienītu citu paveikto un respektētu viņu domas, varbūt mums visiem būtu vairāk iemeslu, par ko priecāties...

Protams, daudzi darbi pilī jau pamatīgi izbalējuši, tomēr kaut kas

vēl saglabājies un saprast var. Ir arī nesen tapuši zīmējumi, krāšņi un pagaidām vēl «nepielaboti».

Žēl, ka nekur nav ierīkota tāda vieta, kur jebkurš grafiti mākslas cienītājs varētu oficiāli pēc savas patikas izdaiļot ierādīto vietu. Nedomāju, ka Preiļu pils ir tā istā vieta. Ja kāda ēka vai pat viena siena būtu atvēlēta jauniešu zīmējumiem, tad būtu lielāka kārtība gan Preiļos, gan arī citur rajonā.

Sagatavoja L. Kirillova

Preiļu un Līvānu pašvaldību amatpersonu turība

Preiļu novads

Deputāts VLADIMIRS IVA-NOVS, Preiļu novada domes priekšsēdētāja vietnieks, deklarācijā kā īpašumu uzrāda dzīvokli Preiļos, kā arī vasarnīcu Rušonas pagastā. Viņam pieder auto VW-Jetta, kura ražota 1984. gadā, un automašīnas piekabe. Samaksa par darbu novada domē pērn sastādīja 5944 latus.

JĀNIS EGLĪTIS pagājušajā gadā par **deputāta** darbu novada domē saņēmis 579 latus. 435 latus viņš nopelnījis, veicot Latvijas Izglītības vadītāju asociācijas vadītāja pienākumus, bet 64 latus par Augstākās izglītības padomes locekļa darbu. Direktora alga Preiļu Valsts ģimnāzijā gada laikā sastādīja 4463 latus. Viens dzīvoklis viņam ir lietošanā, otrs nodots valdījumā. Jānis Eglītis deklarācijā uzrādījis vieglo automašīnu, kas ražota 1991. gadā, kā arī 100 uzņēmuma «Ventspils nafta» akcijas.

PĒTERIS TRUBIŅŠ deklarācijā kā nekustamo īpašumu uzrādījis liellopu fermas ēku, divus šķūņus, fermas piebūvi, kūti, dzīvojamo namu, zemi un zemnieku saimniecību. Bez tam viņam pieder kombains, kurš ražots 1980. gadā, automašīna, kas ražota 1990. gadā, kā arī divi traktori. Vienam no tiem izlaides gads ir 1979.

Pēteris Trubiņš 24 latus nopelnījis, veicot SIA «Preiļu saimnieks» valdes locekļa pienākumus, 188 latus saņemti par **novada domes deputāta** pienākumu veikšanu, bet 268 latus iegūti no darba zemnieku saimniecībā.

ANDREJS ZAGORSKIS deklarācijā kā kopīpašumu uzrāda lauku mājas ar četrām saimniecības ēkām Silajānos. Viņam pieder vieglā automašīna, kura ražota 1989. gadā.

Andrejs Zagorskis ir **Preiļu novada domes deputāts**, rajona izglītības pārvaldes priekšsēdētājs, pasniedzējs Preiļu rajona vakara un maiņu (neklāties) vidusskolā, rajona vispārīgizglītojošo skolu akreditācijas komisijas priekšsēdētāja vietnieks — eksperts, doktorants, asistents Daugavpils Universitātē. Pagājušajā gadā rajona padomē darba algā saņēmis 4898 latus. Aglonas pagasta padomē nopelnīti 36 latus, Riebiņu — 36, Stabulnieku — 21, Silajāņu pagasta padomē — 27, Līvānu novada domē — 66, Preiļu novada domē — 1646 latus. Daugavpils Universitātē izmaksāta stipendija 400 latus un darba alga — 117 latus.

Deputātam ILMĀRAM MELUŠKĀNAM kā nekustamais īpašums pieder dzīvoklis Riebiņos. Viņa īpašumā ir arī 49 kapitāla daļas kopsummā par 980 latus SIA «Finansu pakalpojumi». Pieder 7200 akcijas par 7200 latus akciju sabiedrībā «Preiļu siera», kā arī 31 sertifikāts. Ilmāra Meluškāna īpašumā ir vieglā automašīna, kura ražota 1989. gadā, skaidrās naudas uzkrājumi 2000 latus apmērā.

Ieņēmumi pagājušajā gadā gūti no darba algas Preiļu novada do-

mē — 168 latus, no darba algas SIA «Finansu pakalpojumi» — 1314 latus, no algas akciju sabiedrībā «Latgales ceļi» — 2980 latus. Akciju sabiedrībā «Preiļu siera» dividendēs saņemti 720 latus.

Novada domes deputātei ZINAĪDAI VILCĀNEI lietošanā pieder zeme un mežs Preiļu novadā. Īpašumā ir 25 sertifikāti, kā arī 220 akcijas akciju sabiedrībā «Preiļu siera» par summu 220 latus.

Darba alga novada domē pērn sastādīja 554 latus, bet akciju sabiedrības «Baltijas transporta apdrošināšana» Preiļu filiāles vadītāja amatā — 1599 latus.

JĀNIS ANSPOKS, domes deputāts, deklarācijā uzrādījis, ka valdījumā ir garāža. Viņš ir pašvaldības uzņēmuma «Preiļu slimnīca» direktors un ārsts, ir ģimenes ārsta prakse. Darba algā slimnīcā pērn nopelnīti 4563 un 2533 latus. No SIA «Daugavas slimokase» 2496 latus apmērā saņemta maksa par ārstniecisko pakalpojumu sniegšanu. 289 latus saņemti kā pacienta iemaksa. Preiļu novada domē nopelnīti 151 latus.

Deputāts PĒTERIS ROŽINSKIS deklarējis īpašumus: zemi, dzīvojamo māju ar saimniecības ēkām Preiļu novadā, vienu paju 50 latu vērtībā Preiļu kooperatīvajā sabiedrībā, 1800 akcijas par 1800 latus akciju sabiedrībā «Preiļu siera».

Viņam pieder arī vieglā automašīna, kura ražota 1993. gadā un skaidrās naudas uzkrājumi 1500 latu vērtībā.

Pēteris Rožinska ienākumus pagājušajā gadā veido darba alga rajona padomē — 1400 latus, samaksa Preiļu novada domē — 250 latus, slimības pabalsts no valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras — 145 latus, dividendes no akcijām akciju sabiedrībā «Preiļu siera» — 160 latus. Pērn iegādāta automašīna 1000 latu vērtībā.

Novada domes deputātei DAINAI PLIČAI kopīpašumā pieder divas mājas Preiļos un īpašumā māja Smiltēnē. Savā deklarācijā viņa uzrādījusi nopelnīto samaksu par ārstes darbu Preiļu slimnīcā — 3576 latus un par deputātes darbu novada domē — 354 latus.

Deputāts VLADIMIRS HARI-TOVOVS savā deklarācijā uzrādījis, ka kopīpašumā pieder dzīvoklis, kā arī viena trešā daļa no mājas Preiļos un viena trešā daļa no mājas ar zemi un mežu Rušonas pagastā. Viņš deklarē arī zemes gabalu un dzīvokli Preiļos īpašumā, 10 kapitāla daļas par 100 latus SIA «OTARS», 30 kapitāla daļas par 300 latus SIA «Similars», 120 kapitāla daļas par 6000 latus SIA «Tauma — Eikša».

Vladimirs Haritonovs savā deklarācijā uzrāda arī vieglo auto, kura ražota 1991. gadā, 1981. gadā ražotu traktoru «MTZ-52» un gadu jaunāku piekabi. Novada domē viņš veica siltumapgādes nodaļas direktora un siltumapgādes un ūdens kanalizācijas nodaļas va-

dītāja pienākumus, par ko darba samaksā saņemti 1744 un 1852 latus. Par deputāta darbu nopelnīti 285 latus.

VLADIMIRS KOTĀNS, Preiļu novada domes izpilddirektors, savā deklarācijā uzrādījis zemes gabalu Rušonas pagastā valdījumā, mežu un jaunbūvi Rušonas pagastā lietošanā. Viņam pieder 52 privatizācijas sertifikāti, divas vieglās automašīnas, kuras ražotas 1987. gadā un 1986. gadā. Naudas uzkrājumu nav, parādu arī nav. Preiļu novada domē darba algā pērn saņemti 116 un 753 latus.

Līvānu novads

ALEKSANDRS KARPENKO, Līvānu novada domes izpilddirektors deklarācijā norādījis, ka nekustamā īpašuma nav. Viņam pieder vieglā automašīna, kura ražota 1983. gadā. Novada domē samaksā par darbu saņemti 4573 latus.

Deputāts JĀNIS KLAUŽS, Līvānu novada domes priekšsēdētāja vietnieks, VAS «Latgales valsts meži» Dienvidlatgales mežsaimniecības izpilddirektors, akciju sabiedrības «Lindeks» padomes priekšsēdētāja vietnieks deklarācijā īpašumā uzrāda dzīvojamo māju un neapdzīvojamas telpas Līvānos, bet kopīpašumā zemi un mežu Rožupes pagastā, īpašumā zemi Turku pagastā. Viņam pieder 28 kapitāla daļas par summu 58 800 latus akciju sabiedrībā «Lindeks», zemnieku saimniecība, trīs kapitāla daļas par summu 2294 latus SIA «Līvānu mājas un logi». Jānis Klaužs deklarējis, ka viņam pieder 232 kapitāla daļas VAS «Ventspils nafta» par 232 latus.

Jānis Klaužs deklarācijā uzrādījis arī vieglo automašīnu, kura ražota 1993. gadā, kravas vilcēju, kā arī piekabi, kas reģistrēti 1994. gadā, traktoru T-150 K, kas ražots 1980. gadā. Viņš uzrādījis skaidras naudas uzkrājumus — 5000 dolārus un 3000 latus, un bezskaidras naudas uzkrājumu — unikārti ar 2200 latus.

Deputāts Līvānu novada domē pērn nopelnījis 697 latus, dividendēs no akciju sabiedrības «Lindeks» saņēmis 708 latus, par līgumdarbiem minētajā uzņēmumā — 500 un 1000 latus. VAS «Latvijas valsts meži» darba algā saņemts 12 271 latus.

Deputāte MAIJA DZINTRA KRUCIŅINA deklarējusi īpašumā dzīvokli Riebiņos, vasarnīcu un zemi Jersikas pagastā, vieglo automašīnu, kura ražota 2000. gadā. Maija Dzintra Kručiņina ir Līvānu ģimnāzijas direktore. Par šo darbu pērn saņemti 5772 latus. Līvānu novada domē nopelnīti 829 latus, no Izglītības un zinātnes ministrijas saņemti 15 un 230 latus. VAS «Nodarbinātības Valsts dienests» Preiļu centrā nopelnīta darba alga — 120 latus, Jēkabpils Valsts ģimnāzijā — 19 latus. Deputātei nav skaidras naudas uzkrājumu, parādsaitību vai aizdevumu.

VALDIM ANSPAKAM īpašumā

pieder mežs un zeme Rudzātu pagastā, viņš ir arī zemnieku saimniecības īpašnieks. Deklarēta vieglā automašīna, kura ražota 1989. gadā, traktors MTZ — 50 un piekabe, kuri ražoti 1967. un 1976. gadā. Līvānu novada domē **deputāts** pērn saņēmis 1282 latus, Līvānu slimnīcā, kur Valdis Anspaks strādā par ātrās palīdzības feldšeri, nopelnīti 1429 latus.

AIVARS SMELCERS deklarē zemes gabalu lietošanā Turku pagastā, viņam pieder 1008 akcijas akciju sabiedrībā «Preiļu siera» par summu 1008 latus, kā arī 44 sertifikāti. **Deputāta** pērn gūtos ienākumus sastāda akciju sabiedrībā «Preiļu siera» saņemtās dividendes 100 latu apmērā, kā arī samaksa par darbu Līvānu novada domes Turku pagasta pārvaldē — 2900 latus un Līvānu novada domē — 1115 latus. Gada ienākumus papildinājuši arī invaliditātes pensija — kopsummā 657 latus.

Deputāts JURIS BRONKA deklarējis īpašumā dzīvokli un zemi Turku pagastā. Viņam pieder 720 akcijas par 720 latus akciju sabiedrībā «Preiļu siera». Deklarēto transportlīdzekļu un tehnikas sarakstā uzrādīta vieglā automašīna, kura ražota 1985. gadā, traktori MTZ-82 un T-16, kuri ražoti 1990. un 1980. gadā, labības kombains, kura izlaides gads ir 1984.

Pērnā gada ienākumus sastādījis Līvānu novada domē nopelnīta samaksa par darbu 583 latus apmērā, Turku pagasta pārvaldē — 1944 latus. Juris Bronka strādā par SIA «RNS — D» tehnisko direktoru. Šajā uzņēmumā kā atalgojums par darbu saņemti 2985 latus. Ienākumus papildinājuši dividendēs no akciju sabiedrības «Preiļu siera» saņemtie 72 latus.

JEVĢĒNIJAS REINBAHAS ienākumus pērn sastādīja Līvānu novada domē saņemtā samaksa par **deputātes** darbu — 886 latus, vecuma pensija — 478 latus, darba alga SIA «REF» direktores amatā — 182 latus. Deputātei nav nekustamā īpašuma, bet no transportlīdzekļiem pieder 1987. gadā ražota vieglā automašīna.

VIKTORS KŪKA, domes deputāts, Rožupes pagasta pārvaldes vadītājs īpašumā uzrādījis divus zemes gabalus un divas dzīvojamās mājas Rožupes pagastā. Viņam pieder 92 privatizācijas sertifikāti, 720 akcijas par 720 latus akciju sabiedrībā «Preiļu siera». Viktors Kūka deklarējis traktoru DT-20, kas ražots 1968. gadā, automašīnu ZAZ 968 M, kas ražota 1986. gadā. Deputāts samaksā par darbu Līvānu novada domē pērn saņēmis 512 latus, Rožupes pagasta pārvaldē — 4565 latus. Ienākumus papildinājuši pensija 620 latus apmērā, slimības pabalsts — 324 latus, ienākumi par piena pārdošanu — 239 latus, dividendes no akciju sabiedrības «Preiļu siera» — 72 latus, kompensācija no Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes — 30 latus, zemessardzē saņemtā mācību maksa — 28 latus.

VENERANDA CAUNE deklarējusi, ka pērnā gada ienākumus veidojusi alga par **deputātes** darbu novada domē — 1105 latus un pensija — 716 latus. Viņai nepieder nekustamais īpašums, transportlīdzekļi, nav vērtspapīru, skaidras vai bezskaidras naudas uzkrājumu.

VISVALDIS GERCĀNS, domes deputāts deklarējis zemi, ēkas, dzīvokli īpašumā Līvānos un skaidras naudas uzkrājumus 4594 latus apmērā. Līvānu novada domē nopelnīta samaksa par darbu 4905 latus, rajona padomē — 1530 latus. SIA «Bibliotēku informācijas tīkla konsorcijs» nopelnīti 518 latus. Saņemta Sorosa fonda — Latvija stipendija 100 dolāru apmērā, no automašīnas pārdošanas iegūti 75 latus, bet no SIA «Senpils — SV» kā maksa par nomu saņemti 2800 latus.

IRAIDA GLUŠŅONOKA, Līvānu novada pašvaldības uzņēmuma «Līvānu slimnīca» direktore savā tiešajā darbā pagājušajā gadā nopelnījusi 6228 latus, bet par **deputātes** pienākumu veikšanu Līvānu novada domē saņēmusi 759 latus. Deklarācijā uzrādījis, ka nav nedz nekustamā, nedz kustamā īpašuma.

JĀNIS LIEPA, privatizācijas fonda padomes priekšsēdētājs, īpašumā uzrādījis dzīvojamo māju, saimniecības ēkas un zemi Līvānos, dārza māju un zemi Līvānu novadā. Viņam pieder 33 kapitāla daļas SIA «Austrāni» par 660 latus, 168 akcijas par 168 latus akciju sabiedrībā «Latvijas gāze». Jānis Liepa deklarējis vieglo automašīnu, kura ražota 1985. gadā, bezskaidras naudas uzkrājumus 2339 latus apmērā. Viņa ienākumus pērn sastādīja samaksa par darbu SIA «Austrāni» direktora amatā — 985 latus, alga Līvānu novada domē — 125 latus. Iegādāts nekustamais īpašums par 2500 latus, izsniegts aizdevums — 2900 latus.

AIJA USĀNE, Līvānu novada domes izpilddirektora vietniece, deklarācijā uzrādījusi, ka vada Rožupes kultūras namu, strādā par skolotāju Rožupes pamatskolā. Darba algā nopelnīti 2189 un 2068 latus.

Nekustamais īpašums, vērtspapīri, kapitāla daļas, naudas uzkrājumi, kā arī transportlīdzekļi deklarācijā nav uzrādīti.

VALĒRIJS PRILUCKIS, Līvānu novada pašvaldības SIA «Līvānu siltums» direktors kā nekustamo īpašumu uzrādījis dzīvokli Līvānos, kopīpašumā garāžu. Viņam pieder vieglā automašīna, kas ražota 1985. gadā. Pērnā gada ienākumus sastāda darba alga SIA «Līvānu siltums» 3720 latus.

L.Rancāne

Nākamajā «Novadnieka» numurā informācija par policijas, tiesas, valsts ieņēmumu dienesta vadošo amatpersonu un rajona padomes iestāžu direktoru turību.

Preiļu novadā

23. aprīlī notika Preiļu novada domes kārtējā sēde, kuras darbā piedalījās septiņi deputāti.

■ **IZMAIŅAS BUDŽETOS.** Saskaņā ar noslēgto līgumu ar bezpeļņas organizāciju valsts SIA «Reģionu attīstība» un LR Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas ieteikumu deputāti izdarīja izmaiņas novada domes noteikumos nr. 1 «Par budžetu 2003. gadam», ieņēmumu un izdevumu daļa samazināta par 2881 latu.

Izdarītas izmaiņas arī domes speciālajā budžetā. Par 31 954 latiem palielināti ieņēmumi no citiem budžetiem. Līdz ar to par tādu pašu summu palielinās izdevumi no autoceļu fonda.

■ **UZ MĒNESI SLĒGS BĒRNU DĀRZU.** Deputāti nolēmuši slēgt pirmsskolas bērnu izglītības iestādi «Pasaciņa» no šī gada 1. līdz 31. jūlijam uz darbinieku atvaļinājuma laiku. Šāds lēmums bija jāpieņem sakarā ar to, ka budžetā nav paredzēta nauda darbinieku aizvietošanai atvaļinājuma laikā.

■ **VEIKS CENU APTAUJU SPORTA MANĒŽAS RENOVĀCIJAI.** Pamatojoties uz Preiļu novada domes budžetā iekļauto lēmumiem Preiļu 2. vidusskolas sporta manēžas renovācijai, deputāti nolēma veikt cenu aptauju manēžas renovācijas būvdarbiem. Pēc piedāvājumu izskatīšanas tiks slēgts līgums ar izvēlēto uzņēmēju.

Sogad būvdarbiem atvēlēta naudas summa no teikta 20 tūkstošu latu apmērā, taču pavisam būs nepieciešams vismaz divtūkstošus līdzekļus.

■ **PIEŠKIR LĪDZEKĻUS PREIĻU SLIMNĪCAI.** No budžeta sadaļas, kurā paredzēti līdzekļi neparedzētiem gadījumiem un kurā bija paredzēts finansējums Preiļu slimnīcas dzemdību nodaļas logu nomainīšanai, šim nolūkam atvēlēti 4500 latu. Paredzēts slēgt trīspusēju līgumu starp Preiļu slimnīcu (kā pakalpojuma saņēmēju), Preiļu novada domi (kā maksātāju) un darbu izpildītāju.

Nolēmts lūgt rajona padomes piekrišanu izpildītārus darbus apstiprināt kā ieguldījumu Preiļu slimnīcas pamatkapitālā.

Deputāti balsojot noraidīja deputāta Jāņa Anspoka priekšlikumu dzemdību nodaļas logu nomainīšanai piešķirt 5000 latus.

■ **SEGS KOMUNĀLOS PARĀDUS.** Nolēmts segt Preiļu pašvaldības sociālā dzīvojamā fonda komunālos parādus 414,72 latu apmērā no budžeta sadaļas «Izdevumi neparedzētiem gadījumiem».

■ **DELEĢĒ DARBAM KOORDINĀCIJAS PADOMĒ.** Pamatojoties uz izmaiņām novada domes izpildinstitūcijās, nolēmts deleģēt Daugavpils reģionālā sabiedrisko pakalpojumu regulatora koordinācijas padomes sastāvā Preiļu novada domes priekšsēdētāja vietnieku Vladimiru Ivanovu.

■ **SADARBOSIES AR ZAĻO PUNKTU.** Pamatojoties uz likumā «Par pašvaldībām» un «Atkritumu apsaimniekošanas likumā» noteikto pienākumu organizēšanu sadzīves atkritumu apsaimniekošanā Preiļu novada teritorijā, deputāti nolēma noslēgt līgumu par sadarbību izlietotā iepakojuma apsaimniekošanā ar Latvijas Zaļo punktu. Atbildīgais par izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu būs SIA «Preiļu saimnieks».

■ **IZMAIŅAS IEPIRKUMA KOMISIJAS SASTĀVĀ.** Domes sēdē izdarītas izmaiņas Preiļu novada domes iepirkuma komisijas sastāvā. Turpmāk komisijas darbu vadīs novada domes priekšsēdētājs Jānis Eglītis, bet komisijā darbosies SIA «Preiļu saimnieks» valdes priekšsēdētājs Ilmārs Ziemelis, būvinspektors Arturs Poplavskis, tehnisko jautājumu nodaļas vadītājs Jānis Skutels un arhitekts Nauris Pīlāns.

■ **NOMĀS PIRTS TELPAS.** Domnieki ar balsu vairākumu pieņēma lēmumu, ar kuru pilnvaroja SIA «Preiļu saimnieks» valdes priekšsēdētāju Ilmāru Ziemeli noslēgt neapdzīvojamo telpu (publiskas lietošanas pirts darbībai) nomas līgumu ar SIA SAU «Preiļi» direktoru Jāni Teilānu.

Nomas līgums tiks slēgts uz diviem mēnešiem. Noteikta arī maksa par pirts pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem – **1,20 latu apmērā.** Nolēmts, ka SIA «Preiļu saimnieks» izsludinās konkursu un divu mēnešu laikā sagatavos priekšlikumus pirts darbības nodrošināšanai.

Opozīcijas deputātiem bija otrs priekšlikums – maksa par pirts pakalpojumiem noteikt **80 santīmu** apmērā. Deputātu vārdiskais balsojums bija sekojošs: Jānis Anspoks – par, Jānis Eglītis – atturas, Vladimirs Haritonovs – atturas, Vladimirs Ivanovs – atturas, Daina Pliča – atturas, Pēteris Rožinskis – par, Andrejs Zagorskis – atturas.

Pēc Preiļu novada domes sēdes materiāliem sagatavoja L.Kirillova

INFORMĀCIJA

102 novadu izveidošanas projekts – pašvaldību deputātu rokās

Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija atbilstoši Ministru kabineta apstiprinātajam rīkojumam «Par novadu izveidošanas projektu» visām pašvaldībām Latvijā uzsūtījis anketu ar lūgumu paust viedokli, kā katra pašvaldība redz savu apvienošanās modeli lielākā novadā. Anketā ir arī lūgums minēt tos atbalsta pasākumus, kuri novadu izveidošanai ir nepieciešami no valdības puses.

Pašvaldībām savs viedoklis – domes vai padomes lēmums par novadu izveidošanu – jāatsūta Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai līdz šī gada 1. jūlijam. Arī nozaru ministriņām šajā laikā ir jāiesūta Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai savi priekšlikumi, kādus pasākumus un finansu līdzekļus tās var novirzīt novadu izveidošanas atbalstam.

Novērsis pretrunas

Pēc 1993. gada ir paplašinātas vietējo pašvaldību funkcijas un paaugstināta to patstāvība un atbildība, bet praktiski nemainīgs ir palicis administratīvi teritoriālais iedalījums. Šajā pārvaldes līmenī ir radusies pretruna starp tās jauno saturu un veco teritoriālo iedalījumu. Īpaši tas ir vērojams pašvaldībās ar mazu iedzīvotāju skaitu. Lai to mēģinātu novērst, no 1992. līdz 2001. gadam ir izstrādāti seši projekti esošā administratīvā iedalījuma izmaiņām, pēdējie trīs no tiem – 2001. gadā, un paredzēja, ka valsts tiek iedalīta attiecīgi 33, 77 vai 102 vietējo pašvaldību teritorijās.

Projektu izstrādes gaitā tika noskaidrota sakarība starp iedzīvotāju skaitu noteiktā pašvaldības teritorijā un pašvaldību spēju veikt likumā «Par pašvaldībām» noteiktās funkcijas. Pašvaldības, kurās dzīvo mazāk par 1000 iedzīvotājiem, pilda nedaudz vairāk par pusi tiesību aktos noteikto funkciju. Pašvaldībās ar iedzīvotāju skaitu no 1000 līdz 5000 iedzīvotājiem funkciju izpilde palielinās līdz 75%, un tikai tās pašvaldības, kurās iedzīvotāju skaits pārsniedz 5000, spēj izpildīt vairāk nekā 90% no uzdotajām funkcijām.

Ļoti atšķirīgās pašvaldības rada iedzīvotājiem nevienlīdzīgas iespējas saņemt pašvaldību pakalpojumus. To var traktēt arī kā vienas sabiedrības daļas diskrimināciju. Nenoliedzami, ka pašvaldību funkciju izpilde ir cieši saistīta ar to finansiālo darbību. Diemžēl finansējuma palielinājums mazajām pašvaldībām pamatā tiek tērēts ikdienas patēriņam, bet ne pasākumiem, kas vērsti uz pašvaldību teritoriju ekonomisko attīstību. Tas nozīmē, ka pagastu un pilsētu apvienošanās novados ir visracionālākais valsts ilgtspējīgs attīstības jautājums.

1998. gadā pieņemtais Administratīvi teritoriālais reformas likums ir devjis politisku atbalstu reformai. Šajā laikā ir notikusi arī reāla pašvaldību apvienošanās. Apvienojušās 45 pašvaldības, izveidojot 19 apvienotās pašvaldības, tajā skaitā 15 novadus. To vidū ir arī trīs Preiļu rajona novadi – Līvānu, Preiļu un Vārkavas. Valdība uzskata, ka process ir lēns. Arī pasaules prakse rāda, ka pašvaldību apvienošanās ir efektīvāka, ja tā notiek pēc iespējas īsākā laika periodā.

Četri novadu veidošanas kritēriji

Visu 26 rajonu administratīvo teritoriju izpēti projektos tika ieteikti 24 dažādi novadu veidošanas kritēriji. Taču par galvenajiem tika izvēlēti četri:

■ iedzīvotāju skaits jaunveidojamās pašvaldības teritorijā ne mazāks par 5000;

■ jaunveidojamajā teritorijā ir attīstības centrs ar iedzīvotāju skaitu no 2000 līdz 25 000;

■ jaunveidojamās teritorijas ceļu tīkls ir virzīts no teritorijas atsevišķām daļām uz administratīvo centru;

■ attālums no jaunveidojamās teritorijas administratīvā centra līdz robežai nepārsniedz 30 kilometrus.

Praksē tomēr bija jāmeklē risinājumi, kas atšķiras no novadu izveides projektā paredzētā. Piemēram, vairāki jaunie novadi netika plānoti, taču tika izveidoti, citur, savukārt, divu novadu vietā izveidoja vienu.

Nepieciešami grozījumi pašvaldību vēlēšanu likumā

Eiropas Vietējo pašvaldību hartas 5. pantā ir noteikts, ka vietējo varu teritoriju robežu izmaiņas nav atļauts izdarīt bez iepriekšējas konsultēšanās ar attiecīgo vietējo varu, kur tas likumīgi atļauts – ar referenduma palīdzību. Tā kā mūsu valsts likumdošanā nav noteikta kārtība, kā rīkot vietējos referendumus, tad tiks veikta aptauja un konsultācija ar plānotajā novadā iekļautajām pašvaldībām.

Lai nodrošinātu jaunievēlētājā novada domē deputātu pārstāvniecību no visiem novadā ietilpstošajiem pagastiem un pilsētām, nepieciešams veikt grozījumus pašvaldību vēlēšanu likumā, nosakot, ka novadā ietilpstošo pagastu un pilsētu teritorijas ir vietējās pašvaldības vēlēšanu apgabali.

Anketa par novadu izveidošanas projektu

Jau tuvākajā laikā rajona pašvaldībām jānoformulē savs viedoklis par apvienošanās modeli un jāapstiprina ar domes vai padomes sēdes lēmumu.

Anketā «Pašvaldības domes (padomes) atzinums par novadu izveidošanas projektu un tā realizācijai nepieciešamajiem valsts atbalsta pasākumiem» ietverti četri svarīgākie jautājumi:

1) pašvaldība vēlas iekļauties novadā (saskaņā ar piedāvāto novadu izveidošanas projektu, atšķirīgi no piedāvātā projekta, minot pašvaldības, ar kurām vēlas apvienoties);

2) kurā pašvaldības teritorijā esošajā apdzīvotajā vietā vajadzētu saglabāt jaunveidojamā novada pagasta valdi (pašvaldības pakalpojumu sniegšanas vietu);

3) kurā pašvaldības teritorijā esošajā apdzīvotajā vietā vajadzētu izveidot jaunu novada pagasta valdi;

4) nepieciešamais valsts atbalsts paredzētā novada sekmīgai izveidošanai. Pašvaldībām jāmin prioritārā secībā trīs pasākumus autoceļu sakārtošanā, pašvaldības infrastruktūras sakārtošanā un modernizācijā, kā arī pašvaldību vienotās informācijas sistēmas projekta realizācijā un telekomunikāciju modernizācijā.

Tāpat jāizskata arī priekšlikums par tādiem grozījumiem pašvaldību vēlēšanu likumā, kas dotu iespēju izvirzīt deputātu kandidātus gan no politisko partiju sarakstiem, gan no vēletāju apvienību sarakstiem.

Neiztikt bez valsts atbalsta

Sekmīgs pašvaldību apvienošanās process nav iespējams bez valsts atbalsta nozaru ministriju programmās un projektos. Lūk, svarīgākie valsts atbalsta virzieni.

✓ **Latvijas lauku autoceļu sakārtošanas un attīstības programma.** Tās nepieciešamību nosaka tas, ka pašvaldības pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā būtisks faktors ir ceļi, to kvalitāte.

✓ **Pašvaldību vienotās informācijas sistēmas izveide.** Būtiski nepieciešama, lai jaunie novadi varētu iekļauties e-pārvaldē un sniegt iedzīvotājiem pakalpojumus visos novadu veidojošo pagastu centros.

✓ **Izglītības reformas ietvaros ir jāparedz atbalsts apvienotajām pašvaldībām izglītības iestāžu tīkla attīstībai un optimizācijai.** Pašvaldībām kļūstot lielākām, būs iespējas uzlabot vispārējās izglītības iestāžu sistēmu.

✓ **Izstrādājot valsts investīciju programmu, vietējo pašvaldību attīstībai ir jāparedz fiksēta procentuālā daļa no valsts investīciju kopējā apjoma.** Nepieciešama valsts palīdzība pašvaldību infrastruktūras sakārtošanai un modernizācijai.

Bez tam ir jāparedz papildus ekonomiskie stimuli pašvaldībām, lai veicinātu novadu veidošanu, piemēram, valsts investīciju programmā priekšroku dot tām pašvaldībām, kuras realizē novadu izveidošanas projektu. Līdzīgi ir arī ar

prioritāti mērķdotācijām teritorijas plānojuma izstrādāšanai. Iespējams, ka apvienotajām pašvaldībām piešķirts tiesības patstāvīgi izmantot kapitāla tirgu un administrēt nodokļus.

Tālsarunu vietā vienots iekšzemes tarifs

Rajonu administratīvās teritorijas pamazām zaudēs savu nozīmi. Taču ir virkne jautājumu, kā jaunajām teritorijām pielāgot infrastruktūru un pārvaldes sistēmu.

✓ **Valsts pārvaldes teritoriālās struktūras tiks piešķirtas piecu plānošanas reģionu teritorijām.** Tas nodrošinās, ka visu novada teritoriju apkalpos viena nozares institūcija, piemēram, tiesa, prokuratūra.

✓ **Telekomunikāciju sistēmas** pārbuve atbilstoši novadu teritorijām izmaksātu pārāk dārgi. Jautājumu var risināt, nosakot vienotu iekšzemes tarifu.

✓ **Lai nodrošinātu vienotu sistēmu operatīvo un avārijas izsaukumu numuriem 01, 112, 02, 03, 04,** visiem zvaniem jāorganizē centralizēta reģistrācija, bet izbraukuma organizēšanā jāveic neatkarīgi no klienta atrašanās vietas.

Pasta indeksu sistēma ir saistīta ar pasta nodaļu izvietojumu un nav saistīta ar administratīvi teritoriālo iedalījumu. Taču ir lietas, kas prasis lielus finansu resursus. Tā, piemēram, robežu kartes un robežu apraksti izgatavojami pēc novadu izveides pabeigšanas, saņemot valsts finansējumu. Arī **pārreģistrācija valsts reģistros ir jāveic par valsts budžeta līdzekļiem.** Katrai pašreizējai adresei piešķirams savs kods, kas saglabājas nemainīgs visu adreses vietas pastāvēšanas laiku.

Sagatavoja L.Kirillova

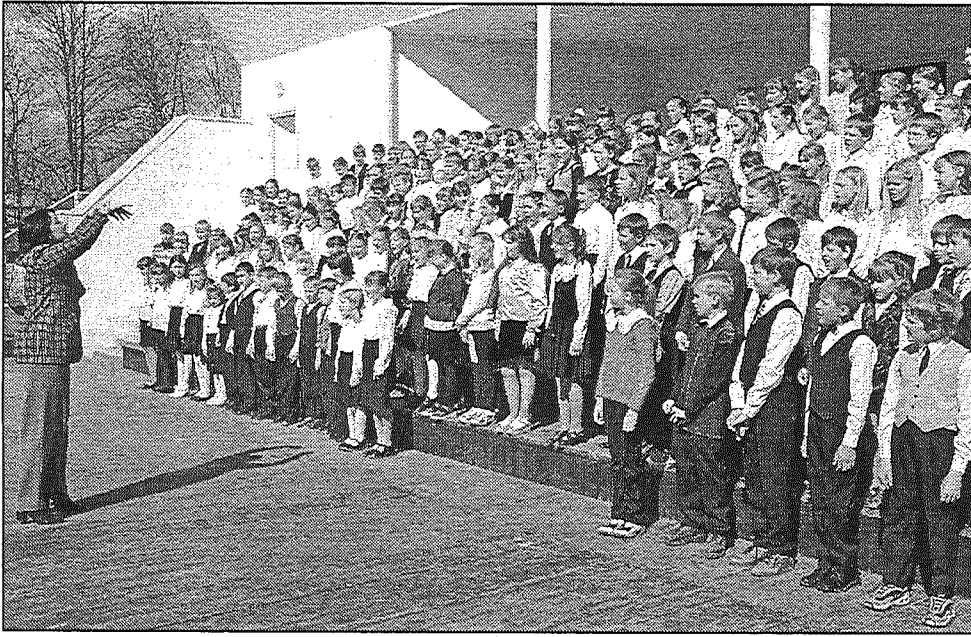
IZGLĪTĪBA

Dziedot dzimu, dziedot augu

Jau sesto gadu pēc kārtas aprīļa pēdējā diena ir veltīta dziesmai, jo šajā dienā uz rajona skolu kora festivālu pulcējas dziedošie bērni. Festivāli notikuši dažādos rajona kultūras namos, kuri ir pietiekoši lieli tik apjomīgam dziedātāju un viņu klausītāju skaitam. Šogad skolu kora festivāla organizatori – rajona bērnu un jauniešu centrs – bija izvēlējis Riebiņu parka estrādi.

Festivālā kopskaitā piedalījās 600 dziedātāji. Kā izrādījās, visnopietnāk kora dziedāšanai pievērsušies Līvānu ģimnāzijā. Šo skolu festivālā pārstāvēja trīs skolotājas Ilonas Balaško vadītie kori: Laimiņas sākumskolas 2.-4. klašu zēnu un meiteņu kori, Pastariņa sākumskolas 2.-4. klašu koris. Bez tam Ilona Balaško kopā ar Maiju Aizpurieti vada 5.-9. klašu kori, kas arī bija ieradies uz kopējo sadziedāšanos Riebiņos. Festivālā piedalījās arī Aivara Cimbuļa vadītais jauktais koris.

Preiļu 1. pamatskolu pārstāvēja trīs kori: 2.-4. klašu dziedātāji, ar kuriem strādā Laima Sondore un Arvids Gžibovskis, Ilzes Rožinskas vadītais 5.-9. klašu un zēnu koris. Uz Riebiņiem bija devušies arī viņas vadītie Preiļu Valsts ģimnāzijas dziedātāji. Festivālā piedalījās 2.-4. un 5.-9. klašu kori no Aglonas vidusskolas. Ar šiem koriem strādā Lidija Ozola. Diriģents Romualds Kairāns uz sadziedāšanos bija atvedis divus korus: 2.-4. klašu korus no Vārkavas vidusskolas un Pelēču pamatskolas.

● Festivāla koncertu ievadīja 2.-4. klašu kora uzstāšanās. Diriģē Laima Sondore.

● Koncertu kuplināja Preiļu mūzikas skolas pūtēju orķestra, ko vada Roberts Višķeris, un Siļukalna pamatskolas pūtēju orķestra Jāņa Putina (attēlā) vadībā uzstāšanās. Foto: M. Rukosujevs

Kopus dziedāšanas tradīcijas pastāv arī Rušonas pamatskolā, kura bija pārstāvēta ar Solvitas Ķiberes vadīto

5.-9. klašu kori, un Priekulju pamatskolā. Šeit 1.-4. klašu skolēni dzied Anitas Fedotovas vadībā.

Pirmo reizi kora festivālā piedalījās arī pūtēju orķestri.

Plašais koncerts sastāvēja no klasiskajām kora dziesmām «Tumša nakte», «Krauklīt's sēž ozolā», «Pūt vējiņi» un citiem skaņdarbiem, kā arī no mūsdienu komponistu veidotā bērnu repertuāra. Ar lielu sajūsmu kori izpildīja Ulda Marhileviča ciklu «Gaisma», kurš sastāv no četrām daļām: «Saulē aust», «Gaisma nāk», «Tumsa nāk», «Liesmiņa».

Kora festivālam izveidojušas savas tradīcijas. Viena no tādām ir kopīga ugunsgrāva kurināšana pēc koncerta un līdzņemto desīņu cepšana. Bet katra festivāla noslēgumā notiek un arī šoreiz bija jautra diskotēka.

L.Rancāne

Pievērs uzmanību vācu valodai

Ar vācu valodas mācīšanas aktualitātēm Preiļu rajona skolās iepazinās šī priekšmeta skolotāji no Krāslavas un Rēzeknes rajona. Vispirms ciemiņi apmeklēja Jaunsilvas pamatskolu. Šeit bija iespēja iepazīties ar skolēnu un skolotāju āpusklases darbu vācu valodas apgūšanā, kas notiek skolotājas Janīnas Usāres vadībā.

Pēc tam skolotāji piedalījās atklātajā stundā Preiļu 1. pamatskolā. Skolotājas Mārites Šķesteres vadībā 9. klases skolēni stundā vācu valodā apguva tēmu, kas cieši saistīta ar skolu – dalītā atkritumu šķirošana. Savukārt 6.-7. klases skolēni bija iestudējuši ludiņu «Brēmenes muzikanti» vācu valodā.

Savukārt Preiļu Valsts ģimnāzijā rajona vācu valodas skolotāju metodiskās apvienības vadītāja Anita Lazdāne demonstrēja skolēnu autonomās mācīšanās pilnveidošanu. Skolēni patstāvīgi veic uzdevumus, bet skolotājs pilda konsultanta un padomdevēja lomu. Ģimnāzijā ciemiņiem bija iespēja vērot, kā valodas mācīšanā tiek izmantoti datori, iepazīstoties ar absolventa Sergeja Jekimova izstrādāto projektu «Materiāli, gatavojoties vācu valodas izlaiduma eksāmenam». Skolās intranetā ievietotas disketes ar dažādiem uzdevumiem vācu valodas apguvei. Ciemiņi bija pārsteigti par šādu moderno informācijas tehnoloģiju izmantošanu priekšmeta apgūvē.

Rajona skolās vācu valoda nereti tiek nepelnīti aizmirsta, uzskata Anita Lazdāne. To izvēlas apmēram puse no skolēniem, kam pienācis laiks izvēlēties otrās vai trešās valodas apgūšanu. Taču vācu valodai jāatgūst savu vietu, un vecākiem jābūt tālredzīgiem, domājot par bērnu nākotni. Tieši vācu valodai ir svarīgākā nozīme Eiropas Savienības valstīs. Anita Lazdāne arī izteica pateicību tiem skolotājiem, kuri sadūšojās sagatavot atklātās stundas.

Skolēni izstrādā zinātniskos darbus

Skolēnu zinātnisko darbu rajona konferencē tika iesniegti un aizstāvēti 18 zinātniskie darbi. 14 no tiem izvirzīti uz 27. Latvijas skolēnu zinātnisko konferenci. Sešus no šiem darbiem sagatavojuši Līvānu ģimnāzijas audzēkņi. Laura Ušacka ar skolotājas Ineses Magdalenokas atbalstu sagatavoja darbu «Lauma Balode – izcila personība kultūrā». Sandras Maskalānes vadībā Inese Ruļuka izstrādājusi darbu «Rīgas iela – 20. gadsimta vēstures lieciniece Līvānos», bet Zane Rušeniece – «Islama reliģijas un islama fundamentālisma vēsture». Arī Alviņas Rones vadībā tapuši divi zinātniskie darbi. Zane Gaiduka un Baiba Strelkova veikusi pētījumu par tēmu «Ne-tradicionālās zemkopības nozares – dzērveņu audzēšana», bet Liene Kvedere un Zane Maltmane – «Līvānu ekonomiskā attīstība». Dina Baltmane ar Sandras Maskalānes atbalstu sagatavoja darbu «Līvānu novada izveidošana».

Piecus darbus sagatavojuši Preiļu Valsts ģimnāzijas skolēni. Evita Vilcāne skolotājas Silvijas Kivko vadībā izstrādājusi darbu «Labais un ļaunais latviešu tautas dziesmās». Maija Čingule un Aija Fedotova kopīgi pētījušas cittautu valodniecību. Pūliņu rezultātā tapis darbs «English – Latvian colour idioms». Meitenes darbojušās Anitras Poplavskas vadībā. Ar Ilzes Rožinskas palīdzību Elza Trizna un Elina Ivanova sagatavojušas darbu «Preiļu baznīcas draudzes muzikālās tradīcijas un to kopēji».

Ķimijas jomā darbojies Kaspars Čaunāns, kurš ar skolotāja Franča Livmaņa atbalstu izstrādājis darbu «Biodīzeļdegviela». Bet Jānis Elsts savam darbam izvēlējis tēmu «Procesu autentifikācijas sistēma Windows 9x». Darbu vadīja Juris Erts.

Līvānu 2. vidusskolas skolniece Natālija Puškina izstrādājusi darbu «Līvānu pilsētas atkritumu savākšanas un apsaimniekošanas problēmas», kas gatavots Silvijas Puntūzes vadībā. Ar Vārkavas vidusskolas skolotājas Helēnas Pizičas palīdzību skolniece Antra Brakovska izstrādājusi darbu «Asinsspiediens», bet Lāsma Stankeviča un Sandra Bartuseviča – «Amuļu izplatība Vārkavas novadā».

L.Rancāne

Starp «Aiviekstes lakstīgalām» arī Preiļu rajona jaunie vokālisti

Tradicionālajā Jāņa Zābera piemiņas fonda rīkotajā zēnu vokālistu konkursā «Aiviekstes lakstīgalas 2003» 45 dalībnieku konkurencē godalgotas vietas ieguva arī Preiļu rajona pārstāvji. Starp sešus – astoņus gadus veciem dziedātājiem trešo vietu ieguva Romualda Kairāna audzēknis Artis Ērglis no Vārkavas vidusskolas. 12-15 gadus vecu zēnu grupā trešā vieta piešķirta Jāzepa Skuteļa

audzēknim Mārim Skutelim no Salas pamatskolas.

Speciālbalmu par labāko tautas dziesmas izpildījumu izloksnē saņēma Rihards Vilcāns no Salas pamatskolas, bet par aktīvu audzēkņu sagatavošanu konkursam speciālbalmu skolotājam Romualdam Kairānam.

Latvijas Dabas muzeja speciālbalmu ieguva Juris Danilevičs no Vārkavas vidusskolas.

Konkurss «Aiviekstes lakstīgalas» notika Madonas rajona Indrānu pagasta Meirānu Oskara Kalpaka pamatskolā. Piedalījās jaunie vokālisti no Valkas, Rēzeknes, Balvu, Cēsu, Valmieras, Tukuma, Rīgas, Ventspils un citiem rajoniem.

Pretendentus vērtēja žūrija: Artis Kumsārs, Madonas mūzikas skolas direktors, Imants Zemzaris, komponists un pianists, Ansis Sauka,

komponists, solists, Valsts Akadēmiskā kora un kora «Kamēr» vokālais pedagogs, Valda Tračuma, kordinģente un Rīgas Doma kora skolas vokālās nodaļas vadītāja, Aleksandrs Zeimuls-Prīzevoits, Rīgas Latgales priekšpilsētas Vakara mūzikas skolas direktora vietnieks un Latvijas vīru kora biedrības valdes priekšsēdētājs.

L.Rancāne

Aglonas vidusskolā – pavasara aktivitātes

Pagājušajā piektdienā septiņi Aglonas vidusskolas 10.a klases audzēkņi skolotājas Līlijas Melderes vadībā aizstāvēja projektu «Latvijas pilsonība – ērkšķi vai ziedi». Kā «Novadniekam» pastāstīja skolas āpusklases darba organizatore Inta Reča, šis projekts atzinīgi novērtēts arī valsts mērogā, konkursā tam piešķirta trešā vieta. Gatavojot projektu, jaunieši strādāja ne tikai savā pašvaldībā, bet apmeklēja arī sadar-

bības partnerus Krāslavas rajonā – Kastūlinas un Šķeltovas pagastus, iesaistot projektā nepilsoņus no visām minētajām pašvaldībām.

Pēdējo nedēļu laikā Aglonas vidusskolā uzņemti ārzemju viesi. Sadarbībā ar klubu «Māja» vidusskolēni divas dienas savās mājās uzņēma Austrijas skolēnus, kurus uz Aglonu pavadīja Krimuldas vidusskolas partneri. Jaunieši iepazīnās ar skolas ikdienu, vēroja Aglonas skaisto dabu, apmeklēja bazi-

liku un viesojās arī maizes ceptuvē. Tuvākajā laikā aglonieši dosies uz Krimuldu atbildes vizītē.

Četras dienas Aglonas vidusskolā uzturējās arī starptautiskās jauniešu nometnes dalībnieki no Spānijas, Norvēģijas, Polijas un Igaunijas. Kā uzsvēra Inta Reča, ciemiņi interesējās par to, kā Latvijā dzīvo, mācās, atpūšas jaunieši un vai viņi sapņo pēc profesijas iegūšanas atgriezties dzimtajā novadā. Bet Aglonas vidusskolēniem

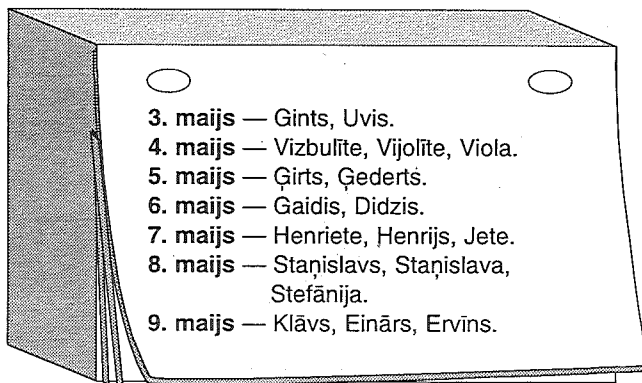
tā bija lieliska iespēja nostiprināt svešvalodas zināšanas, apgūt spēju komunikēties.

Noslēgusies skolas audzēkņu tradicionālā radošo darbu skate. Visa mācību gada garumā ar jaunajiem literātiem strādā latviešu valodas skolotāja Monika Pušņakova. Šogad skatei savus sacerējumu bija iesnieguši vairāk nekā 20 autori. Komisija atzinusi, ka interesants un savdabīgs stils ir vairākiem jaunajiem literātiem.

Nesen Aglonas vidusskolā viesojās arī žurnāla «Mērķis» žurnālisti. Sarunas temats – jaunumi izglītības sistēmā Latvijā, kā arī pieprasītāko profesiju reitings, kas vidusskolēniem ir īpaši aktuāls, izvēloties mācību iestādes turpmākajai izglītības ieguvei. Taču jaunieši atzinusi, ka vēlējušies no žurnālistiem saņemt vairāk informācijas.

L.Kirillova

APSVEIKUMI, INFORMĀCIJA

3. maijs — Gints, Uvis.
4. maijs — Vizbulīte, Vijolīte, Viola.
5. maijs — Ģirts, Ģederts.
6. maijs — Gaidis, Didzis.
7. maijs — Henriete, Henrijs, Jete.
8. maijs — Staņislavs, Staņislava, Stefānija.
9. maijs — Klāvs, Einārs, Ervins.

Audz laimīgs, mazais!

Vārkavas novada iedzīvotājas **Daigas Domulevas** puisītis pasaulē nāca 28. aprīlī. Māmiņa un zēna tētis **Aigars** mazulītim izvēlējušies vārdu — Raitis. Ar jaunpiedzimušo jau slimnīcā iepazinās viņa brālis **Dairis** un māsiņa **Kristīne**. Puisītis būs miļš auklējums savai vecmāmiņai **Ritai** un vectētiņam **Jānim**, kā arī vecmāmiņai **Teklai**, ar kuru **Domulevu** ģimene kopā dzīvo. Visi kopj piemājas saimniecību.

šo bērniņu, no sirds viņam vēlēja labu veselību. Viņa pateicās visam personālam par palīdzību dzemdībās.

Natalja Boldova un vīrs **Jevgēnijs** dzīvo Rēzeknes rajona **Silmalā**, bet dzemdībām izvēlējās **Preiļu** rajona slimnīcu. 28. aprīlī šeit piedzima viņu otrā meitiņa. Māmiņa un tētis **Jevgēnijs** mazulīti nosaukuši par **Arinu**, bet vecākajai māsiņai ir dots vārds **Oksana**. Ģimene kopj piemājas saimniecību, bez tam **Jevgēnijs** piepelnās, strādādams par traktoristu.

Mazajai Arinai ir daudz brālēnu un māsiņu, jo vecvecākiem **Ksenijai** un **Grigorijam** ir kupls mazbērnu pulciņš. Arī vectēvam **Zaharam**, kas dzīvo kopā ar **Boldovu** ģimeni, ir vairākas mazmeitas un mazdēli.

Mazo Arinu paredzēts kristīt pēc vecticībnieku tradīcijām **Rēzeknē**. **Natalja** sirsnīgu paldies par palīdzību dzemdībās teica visam nodaļas kolektīvam.

Domājot par savu tīni

Ja jūsu bērns mēdz kavēt skolu un nav sajūsmā par to, varbūt vaina nav skolā, bet jūsu bērna izskatā. Angļu zinātnieki noskaidrojuši, ka piektā daļa 15 gadus vecu pusaudžu bieži kavē skolu un citas nodarbības, jo ir ļoti neapmierināti ar savu izskatu un baidās no izsmiekla. Rietumanglijas universitātes zinātnieku veiktajā pētījumā no aptaujātajiem 1000 pusaudžiem 75 procenti atzinuši, ka negatīvas piezīmes par viņu izskatu rada stresu, un 31 procenti atklāja, ka nepiedalās diskusijās klasē sava izskata dēļ.

Aptuveni 20 procenti no 15 gadus veciem pusaudžiem bieži kavē skolu sava neapmierinošā izskata dēļ. Pētījuma ietvaros izstrādāti padomi, kā palīdzēt pusaudžiem risināt šo problēmu. Vairāk nekā 200 12 līdz 13 gadus veci pusaudži piedalījās nodarbībās par ķermeņa valodas nozīmību sakarsmē un mācījās sadzīvot ar savu izskatu, kā arī veselīgi uztvert kritiku. Sešus mēnešus pēc nodarbībām tika konstatēts, ka pusaudži kļuvuši pašpārliecinātāki un vieglāk uztver izsmieklu. Otra eksperimenta dalībnieku grupa, kas nepiedalījās nodarbībās, šādas izmaiņas neuzrādīja.

Pētījums liecina, ka izsmiekls un nīgšanās par cilvēka izskatu pazemina vispārējo pašnovērtējumu un ietekmē mācību rezultātus, sacīja viena no tā autorēm. Bet, ja iespējams iemācīt sociālās iemaņas, kā rīkoties izsmiekla gadījumā, turpmāka aizskaršana parasti neturpinās.

No preses materiāliem

Ievieš jaunas vārdadienas

Valsts valodas centra Kalendārvārdu ekspertu komisija apstiprinājusi 12 personvārdu iekļaušanu oficiālajā kalendārā. Pēdējoreiz jauni personvārdi kalendārā tika iekļauti 1997. gadā. Turpmāk **Alla** savu vārdadienu svinēs 9. aprīlī, **Ilvita** — 4. janvārī, **Leonarda** — 6. novembrī, **Magdalēna** — 23. jūlijā, **Rēzija** — 13. augustā, **Sandija** — 14. septembrī, **Anatolijs** — 10. jūnijā, **Ārvālds** — 4. aprīlī, **Ceslavs** — 8. februārī, **Helmārs** — 27. decembrī, **Kristers** — 18. decembrī un **Sandijs** — 4. jūlijā.

Kafiju — ne tikai labsajūtai

Ir pierasts, ka ik rītu sākam ar kafijas tasi — tā uzmundrina, papildina mūsu brokastu maltīti, rosina dienas darbiem. Bet bieži nepadomājam, ka kafija var kalpot arī daudzām citām mūsu vajadzībām.

Katrā mājā un dzīvoklī, kur mīl skaistumu, atradīsim arī istabas augus, jo tie mūs priecē cauru gadu un rada arī mājīguma izjūtu telpās. Taču tie prasa arī diezgan daudz pūliņu. Lai istabas augi pa ziemu nesāktu nikulot, izrādās, arī tos spēj mundrus uzturēt kafija. Nevajag kafijas biežumus aizskaloš izlietnē, bet uzbērt puķu podiem. Veidojas labs mēslējums, tiek veicināta augšana, labāk saglabājas mitrums poda augsnē. Līdzīgi var izmantot arī tējas biežumus, bet tie atšķirībā no kafijas ātri pārklājas ar pelējuma kārtu, tajā sardas mazās mušiņas, kurām kafija nepatīk, bet tēja rada labvēlīgus apstākļus šiem kukaiņiem. Tas nozīmē, ka tējas biežumi biežāk jāmulčē, lai iegūtu to pašu efektu kā no kafijas biežumiem.

RECEPTĒ

Torte «Zelta rudens»

Miklai (veidne 24 cm diametrā): 130 g miltu, 60 g atdzesēta sviesta vai margarīna, 75 g pūdercukura, 1 ola, puscitrona miziņa.

Pildījumam: 3 olas, 150 g cukura, 2 citronu sula, 1 citrona miziņa, 150 g sviesta, 200 g maltu mandeļu.

Virsaļi: 4 citroni, 175 g cukura.

Miltus uzber kaudzītē uz koka dēļa, sajauc ar sīki sakapātu sviestu, olu un citrona miziņu. Visu ar nazi sakapā un iejauc smilšu mīklū. Ietin folijā un uz stundu ieliek ledusskapī. Ieziež veidni ar taukvielu un ieliek 2/3 mīklas, sadursta ar dakšiņu. Cep 10 minūtes 200° temperatūrā.

Turklāt kafijas biežumi, ievietoti ledusskapī, uztur labu aromātu un uzsūc lieko mitrumu. Tikai pirms ievietošanas tie ļoti jāizžāvē un laiku pa laikam jāmaina. Dažas saimnieces šo kafijas brīnumspēju izmanto, glabājot ledusskapī aizsāktu kafijas paku. Tad spēcīgais aromāts izņem no ledusskapja jebkādas nepatīkamas smakas.

Un vēl — krāsojot matus (īpaši ar hennu), krāsvielai frizieri iesaka pievienot arī kafijas biežumu, jo tas uzlabojot matu toni un dzīvīgumu, radot šokolādes brūnumu, veselīgu piekļaušanos ķemmei, vieglumu un mirzumu. Līdzīgu efektu skaistumkopšanā dod arī dažādas sejas maskas un krēmi ar kafijas biežumu piejaukumu. Un kur tad vēl jaukāku krāsu Lieldienu olām kā no kafijas biežumiem! Vienīgi sīpolu mizas varētu ar to konkurēt.

Pat mākslā — floristikā, kompozīcijās, aplikāciju glezniecībā — nu jau daudzus gadus tiek likti lietā arī kafijas biežumi. Ja vēl pieskaita zilēšanu kafijas biežumos, tad to izmantošanas veidi un dažādība ir neapstrīdama.

Mikserī sakuļ olas, cukuru, citronu sulu un miziņu. Uz vājas uguns izkausē sviestu, mazliet atdzesē un piejauc sakultajai masai. Pievieno mandeles. Izņem veidni no cepeškrāsns, no atlikušās mīklas izveido maliņu un piestiprina pie izceptā plāceņa. Uzlej krēmu un vēlreiz liek torti cepeškrāsnī (cep 20-30 minūtes).

Citronus rotāšanai sagriez plānās šķēlītēs. Uzvara glāzi ūdens ar cukuru un tur ieliek citrona šķēlītes. Vāra apmēram 15 minūtes, atdzesē. Citrona šķēlītes apžāvē un izvietoj uz tortes. Pirms pasniegšanas torti atdzesē ledusskapī.

HOROSKOPS NEDĒĻAI (5.05. - 11.05.)

Auns. Jums maksimāli jārosās plašā sabiedrībā, jo nodēres pazišanās un labi sakari ar ietekmīgiem cilvēkiem. Sajūtiesiet enerģiju, kuru vērsīsiet savas karjeras augšupejas virzienā. Ģimenē nostiprināsiet jūsu autoritāti. Pretējā dzimuma pārstāvjus uztversiet tikai kā patīkamu laika kavēkli, kas vēl piedevām traucēs strādāt.

Vērsis. Piepildīsies daudzi jūsu sapņi un slēptākās iegribas. Sekmēsies tie darbi, kurus veiksiet vienatnē, jo jūsu spilgtā esība var žilbināt, taču traucēst saprasties. Nav ieteicams doties tālos ceļojumos, it īpaši kopā ar tuvu kļūst draugiem. Iespējama slepena iemīlēšanās.

Dvīni. Darbā iespējamas neveiksmes, ko radīs jūsu izklaidība. Gūsiēt ārzemju kolēģu vai draugu atbalstu. Attiecībās būsiet piesardzīgi un neriskēsiet kaut ko mainīt. Prieku sagādās bērni un atmiņas par bērniem. Vecāki mēģinās regulēt jūsu dzīvi.

Vēzis. Jums gribēsies lolot grandiozus plānus, tomēr no nopietna darba jūs novirzīs draugi un izpriecas. Jums nevajadzētu noraidīt piedāvāt palīdzību. Baudu sagādās pretējā dzimuma pavadīšana. Neuztveriet pārāk nopietni jums adresētos komplimentus. Jums būs nosliece uz izpriecām.

Lauva. Gaidāma nemierīga nedēļa ar daudzām pārmaiņām. Jums patīks riskēt. Partnerattiecībās nostiprināsiet jūsu autoritāti, jo partneris piekāpsies jūsu vēlmei spēlēt galveno lomu. Precētajiem šī var izrādīties īsta uzticības pārbaudījumu nedēļa — kārdinājumu būs daudz.

Jaunava. Būsiet demokrātiska un atvērta visam jaunajam. Palīdzēsiet cilvēkiem, kuriem citreiz būtu atteikusi savu sapratni. Šonedēļ daudz domāsi par ilgstošām un noturīgām attiecībām. Dažas ļausies kaislību varai un dibinās mīlas sakarus, kas balstās uz seksuālām attiecībām.

Svari. Sekmīgam darbam būtisks priekšnosacījums ir laba organizēta. Jums patīks pamācīt citus, uztāties ar runām un priekšlasījumiem, par to, kā būtu jābūt. Jums jāizvairās no sliktu draugu ietekmes un avantūristiem, kas var izjaukt ģimenes laimi. Izturieties ar cieņu pret savas mīlotās personas vēlmēm. Piemērots laiks viesību rīkošanai.

Skorpions. Jums būs nepieciešama brīvība, necietīsiet ierobežojumus. Nemiļīgi jūtiesiet savas brīvības apdraudējumu. Saspringta darba nedēļa. Mīlestībā meklēsiet pārmaiņas, jaunus partnerus, kas nemēģinātu nodibināt ciešākas attiecības. Iespējams, ka kāds jums gribēs izrādīties.

Strēlnieks. Jums jādemonstrē savā atjautība profesionālajos jautājumos. Sekmīga būs sadarbība ar ārzemju partneriem. Gūsiēt atzinību par kādu agrāk paveiktu darbu. Attiecībās ar pretējo dzimumu palaužieties uz intūciju. Ignorēsiet kāda raidītos mīlas signālus. Jūs mīlošais cilvēks savu mīlestību apliecinās publiski.

Mežzāis. Jūs spēsiē nokārtot līdz šim nenokārtoto. Radīsies daudz interesantu ideju, dažas no tām palīdzēs gūt peļņu. Mīlotais cilvēks jums šķitīs pārāk miermīlīgs. Var laimēties naudas lietās. Gan sabiedrībā, gan ģimenē baudīsiet lielu piekrišanu.

Ūdensvīrs. Jūsu nopelni tiks atalgoti. Jums patīk mirdzēt un izrādīt savus talantus un zināšanas. Ieteicams doties ceļojumā. Labvēlīga būs tikšanās ar nejausi sastaptu bijušo mīloto, vecās mīlas liesmas var uzliesmot ar jaunu sparū.

Zivis. Jums pareizi, bez žēlastības jānovērtē partneri un kolēģi. Vairāk patīks fantazēt nekā raudzīties patiesībai acīs. Uzticieties saviem padotājiem! Attiecībās ar pretējo dzimumu liela nozīme būs ģimenes viedoklim, atbalstam. Šonedēļ jūs var pie meklēt nepamatota vientulības sajūta. Ticēsiet mīlestības brīnumam.

CEĻOJUMS

● Klipu klapu... Tradicionālās koka tupeles nav suvenīrs vien, tās šodien vēl daudziem der kā āra apavi, it īpaši darbiem laukos un dārzos. Taču to klipināšanu var sadzirdēt, piemēram, gan avižu kioskā, gan supermāketā, kur mazi bērni skrāda starp plauktiem, kamēr vecāki iepērkas. Atliek tikai pabrīnīties un pasmaidīt, kā bērni ar savu straujumu «nenolauž kaklu», nemaz nerunājot par to, kā sirms kungs pamanās mit velosipēda pedāļus. Es arī piemēriju šo brīnumu, bet par ērtām es tās noteikti nenosauktu.

Uz Holandi pēc pavasara

Turpinājums. Sākums 26. un 30. aprīļa numuros.

Iedzīvotāji

Es jau minēju, Nīderlandē dzīvo apmēram 15,5 miljoni iedzīvotāju. Tomēr, neskatoties uz augsto dzīves līmeni, šai zemē arī ir ļoti zema dzimstība un liela mirstība. Valsts iedzīvotāji noveco un, lai saglabātu sociālo labklājību, Nīderlandē iedzīvotāji pensijā iet no 70 gadu vecuma.

Iedzīvotāju labklājība cēlās pagājušā gadsimta 60. gados, kad augļus sāka nest Eiropas koptirgus. Valstī praktiski nav bezdarbības un neregulēta sociālā sistēma.

Apmēram holandiešu ir visnotaļ turīgs cilvēks, un strādājošais pilsonis pelna apmēram 15 dolārus stundā. Arī preču cenas pielīdzinātas šim vidusmēra cilvēkam, lai tas varētu iegādāties sev vajadzīgo precī. Piecas dienas nedēļā no 9 rītā līdz 17 pēcpusdienā viņš kārtīgi strādā, vakarus pavada mājā pie televizora kopā ar ģimeni, dažreiz pasēž kādā krodziņā pie alus kausa, ja iespējams, piedalās arī sabiedriskās dzīves pasākumos – dzied korī, spēlē orķestrī, utt. Brīvdienas pavada mājās vai kādā izklaides pasākumā. Toties atvaļinājumā holandieši dodas ārpus valsts un to labprāt pavada Francijā, Vācijā, jo Nīderlandē ir ļoti blīvi apdzīvota un plus vēl klāt milzīgais tūristu skaits. Iedzīvotāju blīvums ir 457 iedzīvotāji uz vienu kvadrātkilometru, 80% no valsts iedzīvotājiem dzīvo pilsētās. Piedēvējam Nīderlandē ir vislielākais autoceļu, dzelzceļu un ūdenstransporta tīkls, kā arī vislielākais autoceļu satiksmes skaits uz tūkstošiem iedzīvotājiem Eiropā.

Valsti dzīvo apmēram 35 tūkstoši migrantu no Molusku salām, 25 tūkstoši ķīniešu, nedaudz čigānu – apmēram 1500, un, protams, arī citu tautību pārstāvjus. Cilvēku daudzkrāsainība ir Holandes ēnas puse. Ļoti pacietīgie holandieši iecietīgi izturas pret iebrācējiem, tomēr sūdzas par marokiešu uzvedību. Valstī ir nopietna svešzemnieku integrācijas politika – ir liels bēgļu pabalsts, tiek organizēti dažādi apmācības kursi. Sabiedrības morāle pieprasīta, lai ikviens ciena otru. Tomēr 96% valstī ir pamatiedzīvotāji.

Kas ir holandiešu un kāds ir viņu raksturs?
Par holandiešu var uzskatīt sevi ikviens, kam kabatā ir Nīderlandes Karalistes pase. Ja viņiem jautā, kāda ir jūsu nacionālā identitāte, viņi atbild – mēs esam eiropieši. Pacietība, iecietība, arī atvērtība un prasme piedot raksturo holandieši. Tas attiecas arī uz prostitūciju, narkotikām un gejiem. Ja iet runa par Nīderlandes pamatiedzīvotāju temperamentu, tad jāsaprot, ka tik draudzīgi kā krievi viņi nav, bet nav arī tik vēsi kā angļi. Darbā un sadzīvē ļoti pieklājīgi, laipni, viens prot otru izturas ar dziļu cieņu, precīzi un prasīgi to arī no sadarbības partneriem. Ja pieklājības normas ievēros ārzemnieks, problēmu nebūs, bet personīgās lietas ir un paliek tikai paša

holandieša darīšanas.

Holandieši ir viesmīlīgi, bet reti aicina pie sevis uz mājām. Un ir vēl viena interesanta nianse. Ja holandiešu aicina jūs vakariņās uz kafējnīcu vai restorānu, tad ziniet – rēķinu apmaksā katrs pats. Ar holandiešu vakariņām visā pasaulē apzīmē maltītes, kur katrs viesis maksā pats par saviem tērīņiem. Holandiešu uz dzimšanas dienu pie drauga bieži vien var ierasties bez dāvanas un pat lielos svētkos ikdienas apģērbā.

Narkotikas, geji un prostitūtas

Tā ir īpaša tēma, kurai gribu vērst lasītāja uzmanību. Pret narkotikām Nīderlandē ir liberāla attieksme. Stingra politika un likumdošana ir tikai pret stīprajām narkotikām un to tirdzniecību lielos apmēros. Šāda attieksme, kurai pieturas no pagājušā gadsimta 60. gadiem, nav palielinājusi narkomānu un AIDS slimnieku skaitu valstī.

Atsevišķos veikalos un kafējnīcās var brīvi iegādāties hašišu un marihuānu. Narkomāniem tiek ierādītas speciālas apmešanās vietas, bet, lai kādā no kafējnīcām, kur tiek piedāvāta narkotika, neieņemtos nezinošais, uz kafējnīcas izkārtnes ir uzziņmēta buldoga galva, kas brīdina, ka tev te nav ko darīt.

Holandieši pieņem savā valstī visu, kas ir mazākumā, tajā skaitā arī homoseksuālistus. Ar likumu homoseksuālistu atzina jau 19. gadsimta sākumā. Ilgu laiku Nīderlandē bija vienīgā valsts, kur tika atļauts noslēgt laulības starp gejiem, pat laulājoties baznīcā (tagad to drīkst darīt arī Beļģijā). Nīderlandē geju un lesbiešu ģimenes drīkst likumīgi adoptēt bērnus. Amsterdamā ir geju galvaspilsēta un ieņem otro vietu aiz Sanfrancisko. Gejiem un lesbietēm ir savas asociācijas, preses izdevumi. Pēdējā jūnija svētdiena ir «Rozā diena».

Arī prostitūciju valdība ir legalizējusi, bet uz citu Eiropas valstu pārmetumiem viņi atbild: «Londona par to tikai sapņo, Romā – domā, Parīzē – runā, bet Amsterdamā to dara». Visvecākais kvartāls Amsterdamā ir Rozā kvartāls, kur meitenes gluži kā lelles stāv skatlogos vai arī uz ielas un piedāvā savu daiļo augumu. 15 minūtes izpriecas ar šādu meiteni maksā līdz 100 dolāriem. Cena atkarīga no klienta prasmes sarunāt, protams, meitenes un vietas, kur atrodas skatlogi, jo kanāla malās izvietotajos skatlogos prece ir dārgāka.

Tūristu bieds – velosipēds

Neviena valsts nevar līdzināties Holandai velosipēdu celiņu sazarotības un garuma ziņā. Tie stiepjas pa visu valsti un, lai tajos orientētos, vajadzīga karte. Katram ie-

● Zilā sirds Hāgā — simbols viendzimuma laulību legalizācijai.

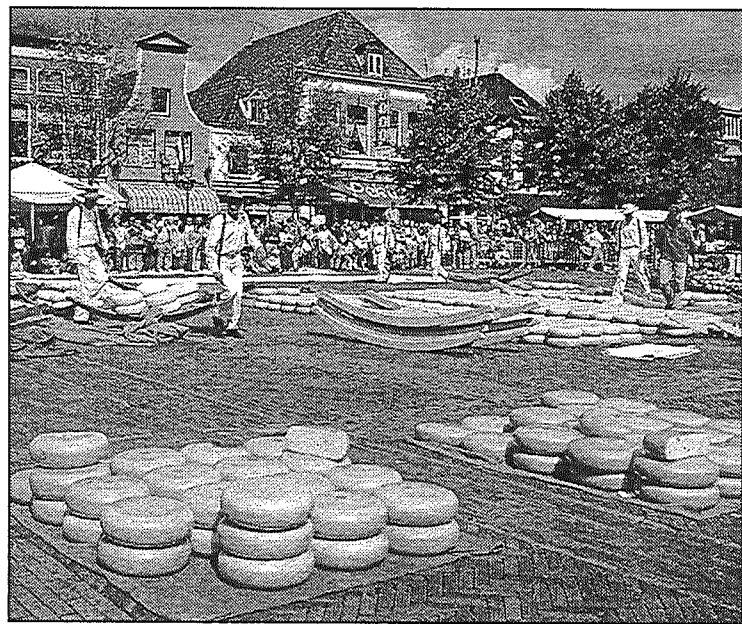
dzīvotājam ir vismaz viens velosipēds, bieži vien – vairāki. Ar velosipēdiem pārvietojas gan kungi lietīškos kostīmos, sirmas kundzītes un bērni. Vai varat iedomāties uz velosipēda braucošu māmiņu ar priekšpusē sēdekliņi sēdošu mazuli, bet velosipēda aizmugurē piekabināta kulbiņa ar dusošu zīdaiņi? Tūristiem parasti patīk staigāt pa velosipēdistu celiņiem, tāpēc velobraucēja veiklība šeit ir īpaši vajadzīga.

Lauksaimniecība

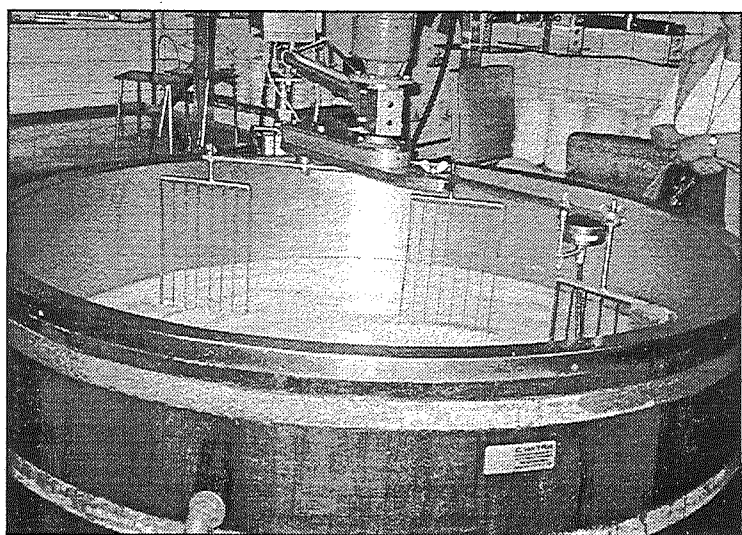
Kā jau minēju, Nīderlandes Karalistē dzīvo apmēram 15,5 miljoni iedzīvotāju un tikai 2% no viņiem nodarbojas ar lauksaimniecību. Zemnieks, protams, strādā no saules lēkta līdz rietam un var redzēt, ka valstī ir apstrādāta katra tik ļoti dārgā zemes pēda. Starp zemnieku saimniecībām ir sīva un nežēlīga konkurence, tāpēc izdzīvo tas, kam pieder lielražošana un darbi ir mehanizēti (piemēram, 1200 govju slauc tikai divas slaucējas), vai arī tā zemnieku saimniecība, kas pielāgojusies tūrisma un kādai specifiskai ražošanai.

Holande un lauksaimniecība ir nešķirami jēdzieni, bet ražošanai ir vajadzīga zeme, ko atkaro no jūras, rokat kanālus un būvējot dambrjus. Pirmos trīs gadus dūksnāju nosusina, audzējot tur īpaši mitrumizturīgas niedres, kas darbojas kā dabiski ūdens sūkņi. Tad niedres nopļauj un iear zemē, virsū uzsejot zālāju. Uz ūdenim atņemtās zemes Holandes zemnieks izaudzē tik milzīgas dārzenu ražas, ka 80% var eksportēt. Zemi lauksaimniecībai holandieši uzpērk arī citviet – Eiropas austrumos, Vācijā, Dānijā, Brazīlijā, Amerikā, u.c. Pat Latvijā saimnieku viens holandiešu. Par cik katram zemes gabalam – polderim – apkārt ir kanāli, tie regulāri jātīra. Katru gadu līdz 15. novembrim zemes īpašniekiem viņa teritoriju šķērsojošie kanāli ir obligāti jātīra. Pilsētas kanālus tīra municipalitātes.

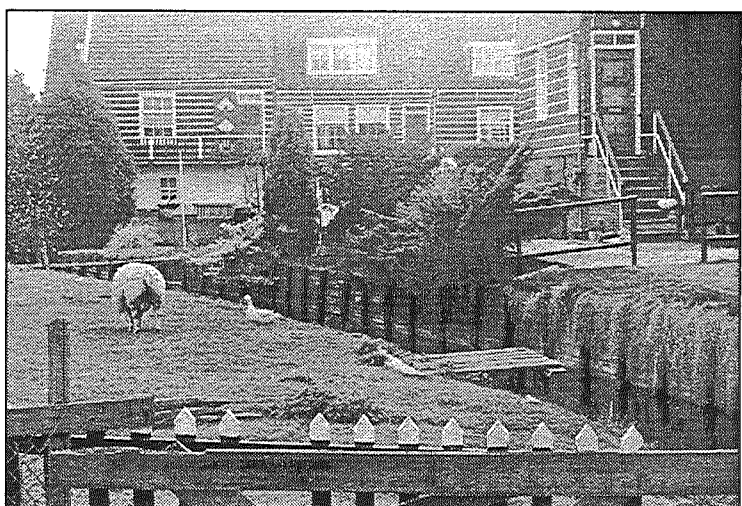
Holandieši ir lepnī ar savu siera ražošanas meistarību. Tā ražošanai lauku saimniecībās tiek pievērsta arī liela uzmanība no kontrolējošo iestāžu puses. Piemēram, katru sesto nedēļu fermā ierodas īpaša kontroles komisija,

● Piedalīšanās siera konkursos ir ļoti nozīmīga katram siera ražotājam. Tādi pāris reizi gadā notiekot gan reģionos, gan nacionālā līmenī. Valsts 100 labākie siera meistari sastopas finālā un par uzvarētājiem uzzinot visā karalistē. Attēlā redzams fragments no siera svētkiem Alsmērā.

● Neliels siera ražošanas aprāts zemnieku saimniecībā «Clara Maria», kur jau 150 gadus ražo sieru un grebju koka tupeles.

● Aina kādas zemniekās pagalmā.

kura pārbauda gan baktēriju līmeni, gan proteīna daudzumu un tauku saturu pienā. Divas reizes gadā saimniecībās tiek pārbaudīti ūdens, ko izmanto ražošanai. Un vēl divas reizes gadā uz fermu nākot īpaša Eiropas Savienības pilnvarota komisija un par šādu vizīti esot jāmaksā ap 40 latiem. Būtiska lieta fermeriem ir piedalīšanās siera konkursos.

Vēl pāris vārdu jāsapar par vides sakoptību fermeru mājās. Tirību un sakārtotību savā dzīvē holan-

dietis vērtē pāri visam. Nav nevienas aizaugušas dobītes, nenoplauta zemes pleķīša. Māju kopšana un apkārtnes sakārtotība holandiešiem ir zināms azarts un savdabīga sacensība ar kaimiņu. Pats lielākais kompliments holandiešiem ir atzinums, ka Nīderlandē ir skaitākā un sakoptākā zeme.

Arī šis stāsts ir galā, nākamajā numurā par Holandes krāšņumu – tulpēm.

Tamāra Elste

SLUDINĀJUMI, REKLĀMA, LĪDZJŪTĪBAS

Ja Tev sāp, piezvani!

Latvijas Pretvēža apvienības diennakts
bezmaksas informatīvais tālrunis
onkoloģiskajiem pacientiem un viņu tuviniekiem

8000099

POLICIJA MEKLĒ

Preiļu rajona policijas pārvalde meklē bezvēsts pazudošo **DMITRIJU TIHO-NOVU**, dzimušu 1985. gada 10. jūnijā, kurš 2003. gada 23. aprīlī izgāja no Preiļu rajona Aglonas internātgimnāzijas un līdz šim brīdim nav atgriezies.

Viņa pazīmes: augums 1,70-1,75 m, vidējais miesas uzbūves, mati tumši, īsi, seja apaļa, acis tumšas.

Sevišķas pazīmes: uz kreisās rokas pleca tetovējums (dzelondrāts formas).

Bija ģērbies: melna sintētiska auduma virsjaka, tumši pelēkas sporta bikses ar baltām svītrām sānos, tumši zils krekls (rūta), sporta tipa kurpes (krosenes) pelēkā krāsā.

Personas, kuras var sniegt jebkāda veida informāciju par bezvēsts pazudušā atrašanās vietu, lūdzam zvanīt pa tālruniem 5302800; 5302802 vai 5375435.

SIA «IBIZA» Aglonas st. iepērk

egles baļķus	priedes baļķus
diam. 14-24 Ls 23,	diam. 13-24 Ls 22,
diam. 18-24 Ls 26,	diam. 18-24 Ls 22,
diam. 26-44 Ls 29,	diam. 26-44 Ls 25.

iespējams transports. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 9489801.

Mācību centrs «BUTS» organizē B, C1, C, D, E kategorijas autovadītāju kursus.

Apmācība uz kompjuteriem par brīvu.
B kategorijas apmācība ar automašīnu Mercedes Benz.

Riko apsardzes darbinieku kurss.
Tālrunis 6417259.

LIELS PREČU PIEVEDUMS!

Lēti lietoti apavi Preiļos, Talsu ielā 1.

Lēti lietoti apģērbi Preiļos,
Tirgus laukumā 5 (ieeja no pagalma).

Pērk mežus, cirsmas, zāgbaļķus.

Samaksa tūlītēja. Ir transports.
Tālr. 9465551, fakss 4662395.

Laminētais

PARKETS

no Francijas, 8 mm,

31. klase, KLIPSA.

Cena sākot no

Ls 3,50 m².

**Veikala adrese: Dobeles ielā 1,
Daugavpili**

Tālr. 5434343.

13. maijā plkst. 11.00 Ogres arodgimnāzijā INFORMATĪVĀ DIENA!

Ja vēlaties uzzināt kaut ko jaunu par šeit apgūstamajām profesijām — grāmatveža, datorsistēmu tehniķa, būvuzstrādājumu galdnieka un sekretāra — tad esiet laipni aicināti!

Mūsu adrese: Ogre, Upes prosp. 16.
Tālr. 5024479, 5023406.

Viļānu pilsētas ikmēneša gadatirgum — 10 gadi.

11. maijā aicinām amatniekus, daiļamatniekus, zemniekus reklamēt un pārdot savus ražojumus.
Pieteikties pa tālruni 4628030, 9422155.

SIA «Dubiki» pērk cūkas, liellopus, jaunlopus, aitas dzīvsvārā.

Samaksa tūlītēja. +12%, +18%

Tālr. 9121830, 6499013, 54-74809.

Pērk mežus, cirsmas, zāgbaļķus, finierklucus, papirmalku.

Veic mežu izstrādi.

Tālr. 9420319, 9479775.

Firma pērk mežus, var būt kopā ar lauksaimniecības zemi un mājām, arī cirsmas.

Tālr./fakss 7917968, 6520574.

SIA «Vilcāns V»

Livānos, Alejas ielā 19
(Ubaglīci pie pilsētas stadiona)
izgatavo melnā granīta pieminekļus,
apmales un melnās betona apmales.
Livānu novada iedzīvotājiem LĪZINGS!

Tālr. 6469426, 53 41555 pēc 20.

Pārdod

4-korpusu arklū. Tālr. 9408770;

graudu dzirnavas. Tālr. 5378236;

1. lakt. govī Tālr. 5378215;

govī. Tālr. 52495;

sēklas kartupeļus «Lasunak». Tālr. 6589488;

garāžu Preiļos. Tālr. 9118637;

VW Transporter, D, 1989. g. Tālr. 9118637;

BMW 320, 1983., TA, 800 \$. Tālr. 9844622;

VW Passat Variant, 1992. g. 1,9 D, laba tehniskā stāvoklī. Tālr. 23459.

Pērk

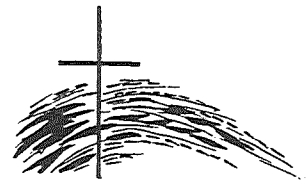
kartupeļus, bietes, burkānus. Tālr. 6855348;
māju (vai zemi) pie ezera. Tālr. 5381750.

SIA «Kārlis Viens» iepērk jaunlopus, liellopus, aitas kautsvārā.

Samaksa tūlītēja (pie svēršanas).

Formē subsidijas.

Tālr. 6468887, 53-48524, 53-48531.

Mūžs noslēdzies.

Kāds varens un liels mūžs

Ar darbiem apaudzis

Kā ozols smagām zilēm.

Izsakām visdziļāko līdzjūtību

Aigaram un Irēnai Vaivodiem

sakarā ar TĒVA un VĪRATĒVA

aiziešanu mūžības ceļos.

Preiļu slimnīcas terapijas nodaļas

darbinieki

Lai tēva mīla paliek dziļi sirdī

Par avotu, kur mūžam spēku smelt.

Izsakām dziļu līdzjūtību

Aigaram Vaivodam, no TĒVA

uz mūžu atvadoties.

Preiļu elektrisko tīklu kolektīvs

Diēta un asinsgrupa

Savdabīgu un interesantu skatījumu uz diētu piedāvā amerikāņu mediķis dietologs Pīters d'Adamo. Konkrēta diēta tiek ieteikta saistībā ar indivīda asinsgrupu. Pēc ilggedīgiem pētījumiem mediķis secinājis, ka dažādu asinsgrupu cilvēku organisma prasība pēc noteikta ēdiena tieši saistīta ar cilvēka evolūcijas procesu. Ja noteiktas asinsgrupas indivīds pārtikā lieto šai grupai atbilstošos produktus, viņam nebūs jāraizējas par lieko svaru, vispārējais veselības stāvoklis tiks uzturēts laba līmenī un palēnināsies organisma novecošanās process.

I (0) asinsgrupa

Šī asinsgrupa atzīta par vecāko. Turklāt tā ir visbiežāk sastopamā. Indivīdi ar šīs grupas asinīm ir tā dēvētie mednieki. Dabiski — mūsu tālino senču izdzīvošana vai bojāeja bija cieši saistīta ar medījuma iegūšanu. Šai grupai piederīgajiem ir raksturīgs spēcīgi attīstīts kuņģis un zarnu trakts (ir taču jātiek galā ar gaļu), ļoti aktīva imūnsistēma, sliktas pielāgošanās spējas cita veida pārtikas produktiem. Efektīvākais veids, kā saglabāt figūru — intensīva fiziskā slodze. Vajadzība kustēties šīs grupas cilvēkiem ierakstīta gēnos: cik kilometru dabūja noskriet senais mednieks, lai panāktu medījumu, pieveiktu to, pēc tam aiztransportētu līdz mītnes vietai, sadalītu, noglabātu nākamajām dienām! Viena vienīga kustība.

Ēdienkarte (optimālā diēta)

Galvenie pārtikas produkti — liesa tumšā gaļa (priekšroka dodama vērsģaļai un jēra gaļai), putni, zivis. Mazākā mērā viņu organisms spēj izmantot piena un graudu produktus. Viņu barības trakts vēl nav

piemērojis šo produktu pilnvērtīgai izmantošanai. Ļoti zīmīgi, ka šai asinsgrupai piederīgie pat gādājumos, ja ir pārmēru korpulentī, bez jebkādam grūtībām krietni nokrītas svarā, ja no savas maltītes izvītro produktus, kas darināti no kviešiem (maize, cepumi, smalkmaizītes, pankūkas utt.). Nekādu citu ierobežojumu nevajag.

II (A) asinsgrupa

Tā saistīta ar zemes apstrādes (agrāro) kopienas veidošanās periodu. Zemkopji — tā nosacīti amerikāņu zinātnieks dēvē šai asinsgrupai piederīgos. Viņi ir dzimuši veģetārieši. Jūtīgs gremošanas trakts. Samērā viegli pielāgojas vides maiņām — tas ir mantojums no pagātnes, kad jau noplicinātā tīruma dēļ nācās pārceļot, lai atrastu jaunu auglīgu zemes gabalu. Bez īpašām grūtībām, ja nonāk jaunos apstākļos, pielāgojas atšķirīgai ēdienkartei — arī tas nācis mantojumā no senčiem.

Ēdienkarte

II grupas ļaudīm ir vajadzīga dabiska, ekoloģiski tīra pārtika. Ļoti vēlams atteikties no gaļas ēdie-

niem (daudzi no viņiem pēc tam strauji notievē). Amerikāņu zinātnieks to pamato šādi: mednieka organisms gaļu racionāli sadedzina kā motors degvielu, kā gašns — malku, bet zemkopim gaļas produkti tiek pārvērsti taukos. Samērā slikti viņu organisms izmanto arī piena produktus. Ar kviešu miltu izstrādājumiem nevajadzētu aizrauties, tie baudāmi mērenās devās. Toties izcili vērtīgi zemkopju organismam ir dārzeņi, augļi, putraini, augu eļļa, sojas produkti, rieksti. Svara normalizēšanai ieteic lietot jūras veltes, jodizēto sāli, aknas, spinātus un kāpostus.

III (B) asinsgrupa

Šai asinsgrupai piederīgos varam dēvēt par klejotājiem. Šī asinsgrupa sevi pieteica, kad ciltis kādu objektīvu apstākļu dēļ bija spiestas veikt lielus ceļa gabalus, pārceļot no vienas klimatiskās zonas uz citu, piemēram, gani, vīzot savus ganāmpulkus pāri stepēm uz auglīgām pļavām kalnos vai ielejās. Šīs grupas indivīdiem ir stipra imūnsistēma un spēcīgs barības trakts. Taču — atšķirībā no I grupas cilvēkiem — III grupas ļaudīm ēdienu izvēles ziņā ir plašas iespējas. Piena produktu patēriņa ziņā klejotāji ieņem pirmo vietu. Arī ģenētiskā atmiņa no pagātnes laikiem: kur govīs, aitas, kazas, arī zirgi, tur dažnedažādi sieri, biezpiens, jogurti un kumiss.

Ēdienkarte

Šīs asinsgrupas pārstāvjiem

ieteicams atturēties no kukurūzas, griekiem un zemesriekstiem (arāhisa). Viņu organismam nedraudzīgs izrādās lipekļis (lipekļviela), tāpēc, jo mazāk viņi lieto kviešu miltu izstrādājumus, jo labāk veselībai. Ja šie organismam nevēlamie produkti tomēr tiek lietoti regulāri un neskopojoties, nav jābrīnās, ka būs sarežģījumi ar veselību. Ir novērota zināma saistība starp šīs grupas pārstāvju pašsajūtu un tumšās (sarkanās) gaļas lietošanu uzturā. Eksperti apgalvo, ka ātrs nogurums vai bieži traucējumi imūnsistēmā pārstāj viņus vajāt, tiklīdz šīs grupas cilvēki vērsģaļas vietā sāk uzturā lietot jēra vai truša gaļu. Par labu veselību un figūru gādās augļi, ogas, olas, arī dažādi piena produkti ar zemu tauku saturu.

IV (AB) asinsgrupa

Šī asinsgrupa atzīta par pašu jaunāko starp pārējām un esot radusies citu asinsgrupu sajaukšanās rezultātā. IV (AB) grupas pārstāvji — savdabīgi hameleoni ar stipri jūtīgu gremošanas sistēmu. Viņiem raksturīga arī izteikti asa reakcija uz pārmaiņām apkārtējā vidē un ēdienkartē.

Ēdienkarte

Ja piederat šai grupai un vēlaties atbrīvoties no liekiem kilogramiem, jums noteikti jāsamazina līdz šim lietotās gaļas daudzums, tāpat arī prātīgi tas jāabalansē ar augļiem un dārzeņiem, — tāds ir dietologa Pītera d'Adamo

ieteikums. Novāģēšanu veicinās arī jūras veltes (taču ne konservētā, kūpinātā un žāvētā veidā), nepārstrādāti augļi, dārzeņi, jūras aļģes un ananasi. No III (B) grupas senčiem viņi pārmantojuši negatīvu organisma reakciju pret pākšaugiem, kukurūzu un griekiem. Toties senču piederība II (A) asinsgrupai piešķīrusi viņiem priekšrocību pārtikā izmantot zemesriekstus, lēcas, tāpat kviešu izstrādājumus. Ar nelielu piebildi: ja uzkrātas pārāk lielas svara rezerves un gribat no tām tikt vaļā, tomēr būs jāatsakās vai vismaz krietni jāierobežo sava kāre pēc smalkmaizītēm, cepumiem, tortēm un līdzīgiem našķiem.

□□□

Vārds *diēta* tik dabiski iekļāvies mūsu ikdienas runā un tekstos, ka pat neprātojam par šā jēdziena saknēm un izcelsmi. No kurienes esam to patapinājuši? Lūk, skaidrojums: *diēta* (latīņu v.) — diēta gandrīz mūsdienīgu izpratnē (uzturs ar zināmiem ierobežojumiem, galvenokārt dziednieciskos nolūkos). Savukārt latīņu *diēta* pirmsākums ir grieķu vārds *diatta*, un šā vārda pirmjēga ir plašāka, proti — dzīves veids. Tātad tāni senie grieķi iekļāva pārtiku un atpūtu, darbu un kustības, it visu, bez kā nav iedomājams ikviena indivīda pilnvērtīgs mūžs.

Pēc preses materiāliem